

PA 2407a

תשלום

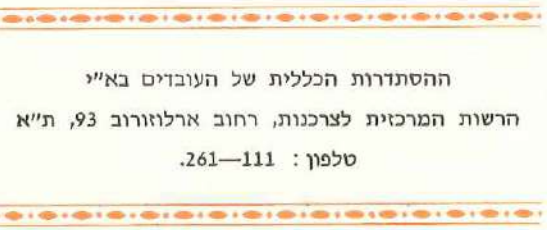
אגדת לצרכן

14 לשכות-מישנה נפתחו בירושלים

מס. 5

חשוון תשל"א · נובמבר 1970

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
 הרשות המרכזית לצרכנות, רחוב ארלוזורוב 93, ת"א
 טלפון : 111-261

עריכה: דוד לוצקי
 ביצוע: צבי זוהריכחן
 דפוס: אות"

אריזת הלחם במאבק לפתרונה

לשם עידוד היוזמה לאריזת לחם אחיד, ניהלה הרשות המרכזית לצרכנות, מו"מ עם האגודה הצר-כנית בת"א ועם המאפיות הגדולות, ותבעה מהם לספוג, לתקופת נסיון של חודש-חדשיים את הוצאות האריזה של הלחם, כמיחווה של רצון טוב ושרות לצרכן.

האגודה הצרכנית הסכימה לכך, אך המאפיות סרבו. לאור סרוב זה של המאפיות להשתתף בספיגת חלק מהוצאות האריזה, הסכימה הרשות לכסות, ביחד עם אגודת הצרכנים, את כל ההוצאה של אריזת הלחם לתקופת נסיון.

לאור סרוב המאפיות גם להצעתנו השניה, יזמנו פגישה משותפת בין הרשות, משרד המסחר והתעשייה והמאפיות הגדולות, שהתקיימה ב-12 בנובמבר; ור לאחר שגם בפגישה זו הביעו המאפיות הגדולות התנגדות ללכת למיבצע נסיוני של אריזת לחם בשביל הסופרמרקטים בת"א, סוכם:

לפנות לשר המסחר והתעשייה בבקשה, לקבוע בצו תוספת מחיר מינימלית ללחם אחיד ארוז, בתנאי שלחם בלתי-ארוז ישאר במחיר הקודם, הרשמי, וקל להשגה ע"י אלה מהצרכנים, אשר לא יסכימו לתר-ספת המחיר המינימלית תמורת האריזה.

דרישת מעמד חוקי לסיירות הדיווח

ועדת החוקה, בראשותו של הדי"ר י. לם, שהת-קיימה ב-13 בנובמבר, החליטה לפנות לשלטונות, בדבר הענקת מעמד מסויים לסיירות הדיווח, אשר יבקרו בחנויות ובמפעלים, כדי לעמוד על סדרי הש-רות לצרכן, הפקעת מחירים, משקל נכון, טיב מעולה של המוצרים, המצב הבריאותי של העובדים בייצור מזון ובשיווקו והמצב הסניטרי בחנויות ומפעלי ה-ייצור הנ"ל.

אין הכוונה להענקת סמכויות פיקוח, או שיטור, אלא לרשות כניסה למקומות האמורים, לראות ולש-מוע, להעיר לבעלים ולמנהלים את הטעון תקון. אם, בביקור חוזר, לא ישתנה דבר לטובה, יגישו הסיירים דו"ח למשרד המסחר והתעשייה, שינקוט באמצעים המתאימים.

מינהלת הרשות, בישיבתה מיום 18 בנו-במבר, דנה וסיכמה עמדתה, בדבר שיתוף פע-ר לה עם המועצה הישראלית לצרכנות; כן ברכה את השופט לשעבר, די"ר יוסף לם, להיבחר ליו"ר המועצה.

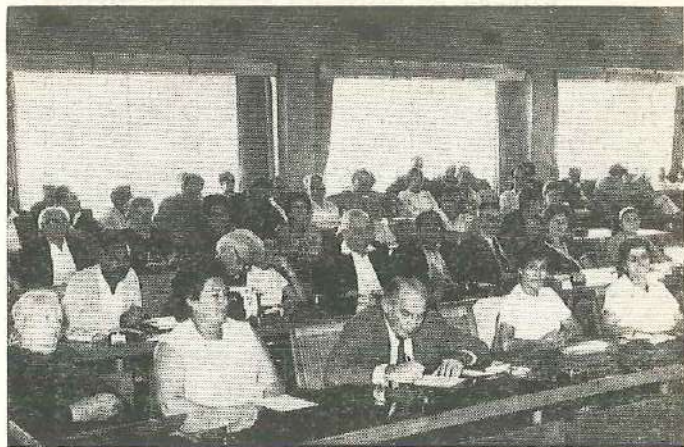
תוך החשבת המועצה והערכת היו"ר שלה, תעמוד הרשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות, על 55 סניפיה ליד מועצות הפועלים בארץ, ל-צידה של המועצה ובתוכה, על מנת לשרת במ-שותף את הצרכן במדינה.

אבל, יורשה לנו, בהזדמנות זו, להעיר מספר הערות על דרך פעולתה של המועצה להבא.

משום-מה, הורכבה המועצה לצרכנות, כפי שהורכבה, כשלארגוני הצרכנים ייצוג בלתי הר-לם, לעומת גורמים משקיים וציבוריים אחרים, בעלי אינטרסים מנוגדים לצרכן. זאת ועוד. ה-ייצוג של ארגוני הצרכנים במועצה אינו הולם את גדלם, היקף פעולתם וציבור הצרכנים אשר כל אחד מהארגונים מייצג במדינה.

כמרכן נראה לנו, כי גם הפונקציות אשר נטלה עליה המועצה, אינן תואמות לגמרי את מטרתה ותפקידה. מועצה ממלכתית זו, צריכה לשמש ארגון-גג לארגוני הצרכנים, ודרכם היא צריכה לפעול; המועצה צריכה לקבוע מדיניות עליונה בתחום הצרכנות, ואילו ביצוע הפעולות יש להשאיר בידי ארגוני הצרכנים; גם התקציב העומד לרשות המועצה, צריך להתחלק לפע-רות ישירות של המועצה, ולפעולות המבוצעות ע"י ארגוני הצרכנים — לכל אחד לפי היקף

(המשך בעמוד 19)

חלק מבאי-הכנס עם מ. זנדברג

על המחירים, על השתתפותו בכנס, וכן מסרה סקירה על מאמצי הרשות לבלימת ההתייקרות.

הח' זנדברג הסביר את הבעיות העומדות בפני וועדות המחירים הציבוריות ועל טיפול המשרדים הממשלתיים בזרם התלונות למיניהן. משרד המסחר והתעשייה, בלבד, ערך 7,000 בקורים בחנויות והגיש 450 תלונות נגד מפקיעי מחירים.

בויכוח השתתפו נציגי המקומות אילת, קרית שמונה, ירושלים, חדרה, וכן הח"ח: שלום כהן ודוד לוצקי, מטעם הרשות, והחב' בלה טל, מטעם מועצת הפועלות.

וועדות המחירים הציבוריות בפעולתן

ועדת המחירים הציבורית, למסחר, שרותים ו מלאכה, בראשותו של מר טנא, ממשיכה בקביעת מחיריהם של השרותים למיניהם, הרחבת רשימות המזון, דטרגנטים ועוד.

החב' בלה טל צורפה לוועדה הני"ל, נוסף על נציגו הקודם, הח' דוד לוצקי. שני הנציגים הני"ל משתתפים גם בוועדות מישנה שונות, שליד הוועדה ה-מרכזית. לאחרונה נתמנתה גם החב' עדה לבנון ל-ועדת המישנה לשרותים. כן משתייך לוועדת המחירים האמורה, הח' עמוס זגני, חבר הוועדה המרכזת.

גם הוועדה הציבורית לקביעת מחירי הייצרנים פעילה, ובה מיוצגים מטעם ההסתדרות הח"ח: א. ארד ויהודה כספי.

מכאן, שסיירי הדיווח ישתפו פעולה, בשלב ראשון, עם המשווקים והייצרנים למניעת תקלות, ברוח טובה; ורק בשלב הבא, תינקט פעולה ציבורית מתאימה להרתעת הסרבנים. הוטל על הד"ר ז. לם ויו"ר הרשות, נוזהת קצב, לפנות לשר המסחר והתעשייה לדיון בנדון.

ועדת החוקה החליטה להעלות על סדר-היום של הישיבה הקרובה, בעוד שבועיים, את חוק ההגבלים העסקיים, לדיון ולהצעת תקונים בו.

צוות המומחים על בעיות החיסון והאריזה

צוות המומחים לתברואה צבורית ומזון שליד הרשות, התכנס לישיבה, זרופה לרגל התפשטות ה-חולירע בירושלים, כדי לבדוק בנחיצות החיסון ל-תלמידי בתי-ה"ס.

הצוות סמך ידו על גישתו של משרד הבריאות, שלא מצא נחיצות מיוחדת לחיסון התלמידים.

נוסף על הנושא הני"ל, דן הצוות על הנסיונות לשנוי האריזה מאזכוכית לפלסטיק. הדעות נתחלקו בנדון. הפרופ' בר האיר את בעיה זו לצדדיה, לאור מימצאי מחקרים בעולם. דעת שוללי הפלסטיק התייחסה בעיקר לעובדה, כי הזכוכית היא יותר סניט-רית ואינה פוגמת בטעם ובריח של המיץ, בניגוד לפלסטיק. ואילו המחייבים נימקו את התועלת ה-מעשית בסוג אריזה זה, הניתן עוד לשיפורים, מטעמי תברואה וכו'.

סוכם, לבדוק בקפדנות נושא זה, לאור חשיבותו למשק ולמדינה.

בויכוח השתתפו הח"ח: ד"ר קורן, יו"ר הצוות; פרופ. ז. קוט; פרופ. ז. ליטוס; ד"ר מ. טורטן; פרופ. מ. רבהון; פרופ. א. קלינברג; ד"ר מ. פולאק; נוזהת קצב; ע. קמחי; י. וינוגרד.

משה זנדברג בכנס צרכנים בהסתדרות

יש להתרכז בשמירת רמת המחירים שנתייצבה, ולהלחם נגד הפקעת מחירים — הכריז משה זנדברג, היועץ המיוחד לשר המסחר והתעשייה, בכנס רב-משתתפים של צרכנים, שנקרא מטעם הרשות המרכזית לצרכנות.

הכנס נפתח ע"י נוזהת קצב, שקיבלה בברכה את הד"ר ז. לם, יו"ר ועדת החוקה שליד הרשות, אשר מונה כיו"ר המועצה הישראלית לצרכנות, וכן את הח' זנדברג, שנמצא כעת במרכז המערכה לשמירה

החל משנת הלימודים הקרובה יונהגו מספר שערים על הצרכנות. לצורך זה יתקיים בקרוב כנס של עורכי עתונים בבתי-ה"ס התיכוניים, להסברת הצרכנות. כן יבקרו ה"עורכים הצעירים" ב"מכון התקנים ויעמדו על טיבו ויעדיו, הח' דוד לוצקי, היועץ הכלכלי, הכין את חומר הרקע לשיעורים הנ"ל, וכן מאמר מקצועי על הצרכנות לעתון המורים "בעד ונגד", המופיע מטעם משרד החינוך והתרבות. החב' בלה טל ממונה, מטעם הרשות, על פעולות ה"חינוך בקרב הנוער.

אנו מעבדים תכניות לטווח-ארוך להכשרת תלמידי בתי-ה"ס לגדודי "צרכנים צעירים", לספיגת תורת הצרכנות והכשרת קדרים של פעילי צרכנות ב"עתיד.

סקרים כלכליים לתנודות מחירים ולצרכנות כללית

לאחר הסקר על תנודות המחירים שהוכן ע"י הרשות בספטמבר, נמצא בשלבי סיום סקר נוסף על תנודות המחירים לתאריכים שונים: המחירים לסוף יולי, לסוף ספטמבר ולמחצית נובמבר, כשחלה רגיעה יחסית בשוק; כל זה בהשוואה למחירים כפי שאושרו ע"י ועדות המחירים הציבוריות.

סקר נוסף, הנמצא בשלבי הסיום, מטפל בבעיות צרכנות כלליות, כגון: מיהו המחליט במשפחה על הוצאות התקציב המשפחתי בכל אחד מסעיפי-האב של "סל הצריכה"; כיצד תנהג המשפחה אם תגדל הכנסתה, ב-10% למשל, ולאיזה סעיפי הוצאה היא תוציא את התוספת הנ"ל: למזון, ביגוד, ריהוט וכד'; שאלה נוספת תבדוק, אם תחול הפחתה של ההכנסה, ב-10% למשל, במקרה התייקרות, והערך הריאלי של ההכנסה ירד — איזה מסעיפי "הסל" יופחת. כן תעסוק שאלה נוספת בבעיות אריזת ה"לחם.

רהיטים ותיקון חוזי רכישה

לאחר שעמדנו על כך, כי מפעל רהיטים מסויים מחתים את לקוחותיו על חוזה שאיננו לטובתם, פנו מטעם הרשות הח"ח: שלום כהן ועו"ד פניאס, ל"תיקון הדבר. למטרה זו באו בדברים עם היועץ המש"פטי של החברה לניסוח חדש של החוזה. המפעל ה-

ביע נכונותו להכניס שנויים מתאימים בחוזה, כפי שהוסכם בינינו.

הרחבת פעולות ההסברה בכתב

בהתחשב עם הידוק קשרינו עם ארגונים בינלאומיים אחרים, והרחבת הסברתנו בקרב האוכלוסיה הערבית במדינה, התחלנו בתרגום חומר לאנגלית ערבית. כמו כן תוכן תמצית מתורגמת של "האגרת לצרכן" וחומר אחר.

שיתוף פעולה עם מועצת הפועלות

הואיל ומועצת הפועלות מקיימת פעולה ברוכה בתחום הצרכנות ללמוד תורת התזונה, תקציב המש"פחה וכיו"ב, הוקמה וועדה משותפת לתיאום הפעולות והרחבתן בקרב החברות.

מעקב שוטף אחר הפקעת מחירים

הרשות ביצעה סקר נרחב על מחירי הלחמניות. סקר הלחמניות ב-150 חנויות הוכיח, כי מחירי הלחמניות הנדרש ב-80 החנויות נע בין 8-10 אגורות, במקום 6-7 אגורות, כחוק.

נגד האשמים הוגשו תלונות.

זרם התלונות מצד צרכנים לגבי מזון, הלבשה, שירותים וציוד, ממשיך להגיע לרשות בכתב וע"י הטלפון הישיר שלנו 268-369.

העלאות מחירים בתחבורה

לאחר שהגיעו אלינו מספר תלונות על העלאות מחירים בשרותי התחבורה, פנינו למשרד התחבורה לברור הבעייה ולתקנה.

מחירוני המזון, כפי שאושרו ע"י ועדת המחירים למסחר, שרותים ומלאכה, בראשותו של מר טנא,

שפורסמו בשם המועצה הישראלית לצרכנות, הופצו ע"י הרשות ב-140,000 עותק, מתוך 150,000 שנדפסו.

המטבח הנסיוני בודק סימון משקל

החב' חנה קולט, מנהלת המטבח הנסיוני של מועצת הפועלות מוסרת, שרבו לאחרונה התלונות על משקל מסוּן נמוך של אפונה. הוברר, שאין אמנם סטיות מדרישות התקן לגבי מיצרך זה, אך קיים בלבול הנובע מאי-סימון של המשקל המסוּן על התוויות. היא פנתה למשרד המסחר והתעשייה ב-בקשה, להתייחס לשימורי אפונה כמוצר שבו אין חשיבות לציר (נוזלים) שבתוכו. לפי שעה לא נענו לבקשתה. יש לדרוש, שישלימו את חוק הפקוח וש-רותים, בדבר משקל לשימורי ירקות, מאחר ולצרכן אין כל תועלת בנוזלים.

פעילותנו במכון התקנים

נציגתנו אורה אופנהיים מדווחת לנו על פעילותה של הוועדה הבאה:

א. ועדה תקינה — איסום ירקות

עד עתה נערכו — 3 ישיבות בנושא איסום תפוז-חי-אדמה. תביעותנו שהוגשו ונתקבלו, התייחסו:

1. **אריזה וסימון לצורך איסום**, — נדרש לציין כי השקים המוכנסים לאיסום יהיו מסומנים ב-„חבק“ (פלומבה) המאשרת כי התפוז"א עברו מיון כהלכה.
2. **משך השהיה של תפוז"א** במעבר מהמיון לבית הקרור לא יעלה בקיץ על 24 שעות.
3. **תנאי איסום תפוז"א בקירור** — תפוז"א יאוסמו בתנאי קרור ולחות מבוקרים. (התביעה נתקבלה רק בחלקה בטענה, כי אין כיום תנאים לכך ב-בתי-הקירור).

יתר הסעיפים שנדונו בתחום זה היו:

- (א) אריזה לצורך איסום, — סוג האריזה נקיונה וכר... (ב) אריזה לצורך שיוק וסימונה. (ג) אחוזי סיבולת פגמים במיון. (ד) ביקורת הסחורה בגמר האיסום. (ה) הגדרת המצרך. (ו) מיון לפני איסום בקור.

ב. ועדה לסל מזונות

במהלך הבירורים בנושא זה, רוכז ומיון החומר שהוכן בזמנו ע"י ועדת כ"ץ, לצורך סימון החלק הרלבנטי לנושא.

יום עיון אזורי לרכזים וליו"ר הלשכות

ביום 22 בנובמבר התקיים יום עיון אזורי בתל-אביב, בו השתתפו נציגי הלשכות מאזור המרכז.

ביום עיון זה הרצה הח' דוד לוצקי, היועץ הכל-כלי של הרשות, על הנושא: תכנון התקציב המש-פחתי; הח' יצחק וינוגרד, מנהל מדור הלשכות, הרצה על פעולות הלשכות והטפול בתלונות. הנחתה את הכנס החב' עדה לבנון, מנהלת מדור המינהל ברשות.

בקורים במקומות

בחודש האחרון ביקרו נציגינו במקומות הבאים: תל-מונד; רמת השרון; ראשון-לציון; יבניאל; רמת-גן; גבעתיים; נתניה; קרית-שמונה; בני-ברק; לוד; בית-שאן; רעננה; רמלה; נס-ציונה; ירושלים; נצרת-עלית; חדרה; הרצליה; אשדוד; רחובות; עפולה.

(המשך בעמוד 12)

סל הצריכה שלנו

כיצד תתכנן קניותיך?

..אם צרכן לרכוש מוצר בעל ערך פחות, במחיר גבוה מדי, ובטיב פגום או המסכן בריאותו — רכישה כזו, הוא בבוז כספו של הצרכן, פגיעה בבריאותו ונזק למשק הלאומי. לעומת זאת, רכישה בעל ערך, בטיב מעולה ובמחיר סביר — הוא נכס לפרט ולכלל, כאחד.

מדברי ג'ון קנדי, ארה"ב

שלבים בשיווק שלילי לצרכן:

- (א) רכישת מוצר בטיב טוב ובמחיר סביר — ע"י שכנוע מוגבר על הצרכן, על אף שהמוצר אינו נחוץ לך כלל, או בעל עדיפות מועטה;
- (ב) רכישת מוצר בעל איכות טובה ובמחיר מתקבל על הדעת, אך המכיל "פגם" מסוים, או משקל חסר, שנרכש ע"י הצרכן מחמת הטעייה (של אריזה וכד') מצד המשווק;
- (ג) רכישת מוצר בטיב גרוע, במחיר מופקע — ע"י רמאות והונאה ברורים.

כוחם של שכנוע והטעייה

והנה כמה הצעות, לדוגמה, של מוצרים, "מיוחדים" המוצעים לך, אשר באי-רכישתם אתה מפסיד, "הזדמנות בלתי חוזרת", כדברי המשווקים והסוכנים למיניהם:

1. תכשירים רפואיים, מחוללי פלאים ליופי, צעירות, כוח, בריאות...
2. מוצרי מזון, פרי הטכנולוגיה, "האחרונה"...
3. ספרי מופת, אשר בלעדם אין לצרכן קיום רוחני ועולמו חרב...
4. כלי-מוסיקה ובידור, אשר רק הודות להם — "מותר האדם על הבהמה"...
5. "גלויים" אחרונים להרזייה, השמנה, הרגעה והרתחה (גלולות מרץ) וכד'...

סוף קניה במחשבה תחילה

לפיכך, נהג בוהירות, שקול תוך בחינת הפרטים והחלט תוך מחשבה תחילה, שלא בחפזן:

(א) אם נחוץ לך באמת המוצר המוצע ובאיזו דחיפות?

- (ב) האם כדאי לך לדחות רכישת מוצר אחר, תחת המוצר המוצע, מטעמי תקציב?
- (ג) האם המשווק שלפניך, הוא אדם מהימן, או מייצג פירמה ידועה?
- (ד) האם, "המציאה" המוצעת לך, היא באמת מציאה מבחינת הטיב, המחיר, המשקל?
- (ה) האם לא כדאי לשאול בעצת בעל נסיון בנדון, או ארגון צרכנים?
- (ו) האם התנאים, "המצויינים" המוצעים לך לרכישת המוצר, אינם מוכיחים את הנסתר שבהצעה?
- (ז) האם מכיל המוצר תרתיקנה, סימון תכולה, דרכי שימוש ואחד ריות אחרת מצד הייצור?
- (ח) האם בדקת את הוזה הרכישה לפרטיו, או תעודת התחייבות, עליהם התמת?
- (ט) אולי כדאי לרכוש את המוצר לנסיון ולהיווכח בעילולו, לפני הרכישה הסופית?
- (י) האם שאלת את בני-ביתך, והתייעצת אתם תחילה, על עצם הצורך במוצר, שימושו היעיל, ויתור על רכישה אחרת וכד', קבל עצה נכונה ודעה שקולה.

זכור, מנגנון השכנוע הוא אדיר, החל מדברי הרוללים והסוכי-נים למיניהם, החוזרים על הפתחים, וכלה — בחנויות המכירה הר-משוכללות ביותר, המצויירות במיטב כוחות השכנוע: תאורה, מר-ות, מוסיקה, גישה חפשית למצרכים, מזנון זול, הגרלות, תכניות בידור מקומיות, פרסים ועוד.

כל אדם עלול לשגות בשיקולו ובשיפוטה, ואתה בתוכם; ואם המדובר בהוצאת ממון — הייה שקול, מתון, זהיר וחושב מראש — כי הכסף שאתה מוציא — שלך הוא ובעמל רכשתי.

מן הנעשה בסניפים

הפעילות ב-55 הסניפים ברחבי הארץ נמשכת. ב' חודש האחרון התקיימו ישיבות מיוחדות של מליאת מועצת הפועלים מוקדשות לעניני הצרכנות במקום, התייקרויות ודרכי ההסברה והארגון.

בפגישות הנ"ל השתתפו חברי מרכז הרשות, כלהלן:

חיפה, בהשתתפות הח"ח: נוזהת קצב, יו"ר הר- שות; שלום כהן, יועץ לצרכנות, ויצחק וינוגרד, מנהל הלשכות הארצי;

ירושלים, בהשתתפות הח"ח נוזהת קצב ויצחק וינוגרד;

אשקלון, עפולה, הרצליה, חדרה, ראשון-לציון ורעננה — בהשתתפות יצחק וינוגרד.

כן התקיימו מיפגשים לחברי הלשכות, בהשתתפות יצחק וינוגרד, במקומות הבאים: **נס-ציונה**, רמת-לה, רחובות, אשדוד, רמת-השרון, באר-שבע ועוד.

לשכת הרשות בירושלים פתחה 14 לשכות-מישנה בכל אזורי העיר. הרוח החיה במקום הוא הח' רפי באלוה, המשמש יו"ר הלשכה. הלשכות האזוריות פעילות בקבלת תלונות וטיפול בהן, החדרת תודעת הצרכנות בקרב האזרחים וקיום פעולות הסברה מקר מיות על נושא הצרכנות.

גם הסניפים בחיפה, עם החב' אילנה ערמון, רכזת הלשכה, וכן רמת-גן, הוד השרון ואילת — ראויים להערכה מיוחדת, על פעילותם הענפה להגנת הצרכן.

אלפון מחירים לציבור הצרכנים

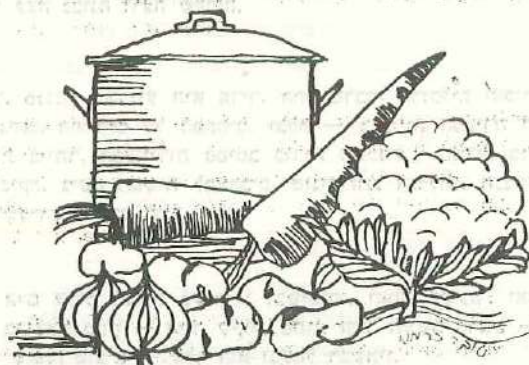
כדי לסייע לצרכנים במבוכ המחירים, הוצאנו אל- פון מחירים, הכולל 400 מיצרכי מזון, ומעלה, לפי סדר א"ב. אלפון זה הופיע בעתון "מעריב", בערב חג הסוכות. המחירים שפורסמו אושרו ע"י הועדת המחירים למסחר, שרותים ומלאכה, בראשותו של מר טנא. האלפון הנדון הופיע ברבע מיליון עותקים.

זיוק בפרסום דבש "גליל"

לאחר שהפרסום הרחב אשר קבוץ עמיר עושה לדבש מתוצרתם, פנינו אליהם בבקשת פירוט הטיב של המוצר וצדקת מחירו, כדי לבדוק אם הצרכן אינו משלם מחיר גבוה מדי, עבור מוצר זה.

הודעה דחופה

הצרכן מרמת-גן אשר שלח בעילום שם, תלונה על בשר, מתבקש להתקשר אתנו, לפי הטלפון הישיר 268-369 בוועד-הפועל.

מה, וכיצד תעשי קנייתך?

צ ר כ ה
בכל מקרה של הפקעת מחיר, טיב פגום, משקל חסר — פנה אלינו בכתב או בטלפון הישיר 268-369.

תיק התלוונות

★ החלפת מכשיר לקוי

המתלונן: משק קבוצי בדרום

נגד: מפעל לייצור מזגנים

לאחר שהמזגן שנרכש למשק נתקלקל עם הפעלתו, נתבקשנו לפעול להחלפתו. החברה נענתה לפנייתנו והעבירה למשק מזגן תקין אחר, לשביעות רצונו.

★ כתמים על מכנסים

המתלונן: מאיר שבתאי, ירושלים

נגד: חנות בגדים

כשהופיעו כתמים על המכנסים, לאחר כביסה, ועל אף שלא הוכחה אשמתם של המוכר ו/או של המכבסה, הסכים המוכר לפצות את הקונה, לשיעור רצון הלקוח.

★ חור בחצאית לאחר נקוי יבש

המתלוננת: פינק חנה, רמת-גן

נגד: מכבסה ברי"ג

לאחר הנקוי היבש נתהווה חור בחצאית. המכונה הסירה מעליה האחריות למקרה הנדון. התלונה נמסרה לבורר, אשר פסק: קשה לשער, שהחור נעשה כתוצאה הנקוי, בהתחשב עם טיב המכונות במכבסה; על אף זאת, הוטל על בעל המכבסה לסדר תקון אמנותי בחצאית, כדי לפצות את המתלוננת אשר, בכל אופן, מסרה חצאית שלמה לנקוי. המסקנות בוצעו, כאמור.

★ זלק מהול בסולר

המתלונן: פישמן מאיר, נהריה

נגד: תחנת זלק

בעל המכונית, רוקח במקצועו, התלונן בפנינו, על שהדלק שקנה בתחנה האמורה, מהול בסולר. לאחר פנייתנו לחברת הדלק הוסבר לנו, כי כמה גורמים מעורבים בכך, וכן ביקשה מהמתלונן לפנות אליה לשם הסדר נאות. התנגדנו לכל התפשרות בין המוכר והמתלונן לאור החשש מפני הונאה בכוונה תחילה. הנושא הועבר לטיפול ממשלתי מתאים.

חוק ומשפט

בתים משותפים ובעיותיהם

לאור הפניות אלינו בנדון, מצאנו לנכון לפרסם את הפרק בחוק המקרקעין, תשכ"ט, 1969, לתשומת לב אותם הדיירים הנתקלים בבעיות דומות. וזו לשון החוק:

הגדרות:

„בית משותף” — בית שיש בו שתי דירות או יותר והוא נרשם בפנקס הבתים משותפים. פנקס הבתים המשותפים הוא ספר, המצוי בכל לשכת רישום של מקרקעין (טאבו) והוא פתוח לקהל לעיון תמורת תשלום אגרה.

„דירה” — חדר, או מערכת חדרים, שנועדו לשמש יחידה שלמה נפרדת מגורים, לעסק או לכל צורך אחר.

לכל דירה בבית משותף צמוד חלק בלתי מסויים ברכוש המשותף של אותו בית משותף.

„רכוש משותף” — כל חלקי הבית המשותף חוץ מן החלקים הרשומים כדירות, ולרבות הקרקע הגנות, הקירות הקצוניים, חדרי המדרגות, מעליות, מקלטים, וכן מיתקני הסקה או מים וכיוצא באלה המיועדים לשמש את כל בעלי הדירות מרביתם אפילו הם בתחומי דירה מסוימת. החוק מאפשר להצמיד חלק מסוים מן הרכוש המשותף לדירתו של פלוני, למשל: חניה למכונית אבל לא חלק מתדרי המדרגות או מהמעלית. בהסכמת כל הדיירים אפשר לבנות על הגג.

בעל דירה חייב להשתתף בהוצאות הדרושות להחזקתו התקינה ולגבי חולו של הרכוש המשותף ולהבטחת השירותים המחוייבים על פי דין או המקובלים על פי הנהגה, הכל בהתאם לחלקו ברכוש המשותף. זולת אם נקבע בתקנון שיעור השתתפות אחר.

ההוצאות כוללות את הנקיון בכניסה, בחדר המדרגות, במחסן, במקלטים, במתקן לפחי האשפה, החזקת הגינה, חשמל בכניסה בחדרי המדרגות, תיקונים בצינורות, רכישת פחי האשפה, הפעלת מעלית, וכו'.

בית משותף יתנהל על פי תקנון שנרשם בפנקס הבתים המשותפים המסדיר את היחסים בין בעלי הדירות ואת זכויותיהם וחובותיהם בקשר לבית המשותף.

תקנון וכל שינוי בו נותנים לרישום, ומשנרשמו, כוחם יפה גם כלפי אדם שנעשה בעל דירה לאחר מכן. תקנון ניתן לרישום אף בשעה שהבית המשותף על כל דירותיו הוא בבעלותו של אדם אחד.

מקום שלא נרשם תקנון בפנקס הבתים המשותפים ירא את התקנון המצוי בתוספת לחוק זה (סעיף 64) כתקנון שנרשם על ידי הדירות.

בתנועת הצרכנות העולמית

הצרכן האמריקני לוחם על מחירי אחד למזון

כתוצאה מלחץ קבוצות צרכנים חזקות, עומד ה-קונגרס האמריקני לדון בהצעת חוק חדש, להאחדת המחירים של מצרכי מזון בכל החנויות במדינה. חוק כזה, הוא חלק מתחיקה נרחבת יותר, שנועדה לחסל את מה שנקרא „הונאת הצרכן" ע"י הסוחרים למי-ניהם, בשרשרת חנויות המזון בארה"ב.

אחד מסעיפי החוק החדש יאסור סימון קוד סו-די על מוצרי מזון. ועדה שבדקה, מטעם הקונגרס, את סימוני הקוד מצאה, כי 10% משימורי הבשר היו מעבר לתאריך, בו ראוי הבשר לשימוש; וחלק, אף שנתיים מעבר לתאריך זה. המוכרים טוענים, כי הצר-כן רשאי לתבוע ולקבל את כספו בחזרה, בכל מקרה של מזון פסול לשימוש; אך הם מתנגדים לסימון גלוי על מוצרים ולמחירי אחד בטענה, כי הדבר יביא לעליית הוצאות התיפעול.

גם יצרני-המזון מפעילים לחץ למניעת אישורו של החוק המוצע, אולם יד הצרכנים על העליונה. בינתיים אושר כבר החוק של האחדת המחירים בעיר ניו יורק ועיריות אחרות הולכות בעקבותיה.

לעומתם, מסכימים הקמעונים למחירי האחד של מצרכי מזון, אם הדבר לא יגרום לעליית הוצאות ה-תיפעול ולהאמרת המחירים, והצרכן יצא נשכר. אשר לסימון גלוי של תאריך הייצור של המוצר, יגרום הדבר לקניית המוצרים מהתאריך המאוחר יותר, והצטברות מלאי בחנויות מתאריכים מוקדמים יותר. מצב כזה יחייב העלאת המחירים, לרעת הצרכנים.

מחקרים שנערכו בסופרמרקטים הוכיחו, כי ה-מחירי האחד אינו גורם, לכשעצמו לגידול במכירות, אך מקל על הצרכן להתמצא בעת קניותיו, ולקבל יו-תר פריטים במחיר נמוך יותר, מאשר קודם. זו הו-סעה בזה העיקרית למאבק תנועת הצרכנים לחוק המוצע. במצב האינפלציוני השורר כיום בארה"ב, עשוי מחיר אחד להקל על הצרכן להתמצא בכל מקרה של שנוי מחיר; אך נשאלת השאלה: אם החוק למ-חיר אחד וחובת סימון גלוי של תאריך הייצור — יאושר בקונגרס, מי ישא במחירי ביצוע של החוק — הייצור, המשווק הסיטונאי או הקמעונאי, או הצר-כן?

(מתוך עתון (Self Service and Supermarkets

נציגות שנבחרה בבית המשותף תנהל את עניני הבית המשותף במס-גרת הוראות התקנון.

הנציגות תשמש מורשה של כל בעלי הדירות בכל ענין הנוגע להח-זקתו התקינה של הבית המשותף, והיא זכאית בעינינים אלה לפעול בשם כל בעלי הדירות.

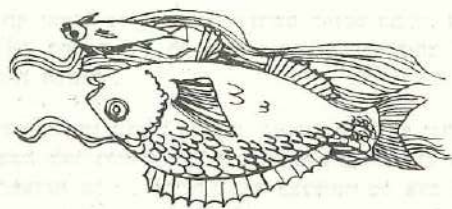
החלטה שרירותית של נציגות הבית המשותף ניתנת לבטלה על ידי האסיפה כללית שנקראה לפחות משליש מדיירי הבית ובאסיפה זו הוחלט על ביטול ההחלטה, ברוב קולות.

החלטה של בעלי הדירות שנתקבלה בהתאם לתקנון, באסיפה כללית ונרשמה בספר ההחלטות, מהיבית כל בעלי הדירות, ספר ההחלטות תתוו בכל עת סבירה לעיון לכל בעל דירה.

שינוי חלק מדירתו בבית משותף לחנות, עלידי בעל דירה, דרושה הסכמתם של כל בעלי הדירות בבית המשותף. אישור הנציגות בלבד או באישור האסיפה הכללית לא מספיקות.

סכסוך בין בעלי דירות בבית משותף בדבר זכויותיהם או חובותיהם לפי התקנון יכריע בו המפקח על רישום המקרקעין — משתמע מכאן שהמפקח הוא כעין בית משפט.

למפקח הדין בסכסוך יהיו כל הסמכויות שיש לשופט בית משפט שלום הדין בתביעה אזרחית. כל צד לסכסוך הרואה עצמו נפגע על ידי החלטה המפקח רשאי, תוך תקופה שנקבעה בתקנות, לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא הבית המשותף.

צרכן, אל תשתוק כמוהו!

הודות לטפולכם הנמרץ, זכיתי לתקון המעוות של ביח"ר למכונות תפירה, "עצמן", צפת. ומכונת התפירה הפגומה הוחלפה לחדשה ואשר הובאה לביתי ביום חמישי 26.11.70 ע"י סוכן ביהח"ר הנ"ל מר סגל, רח' יהודה הלוי 39, ת"א. חושבני כי הגיעה העת שהיצרנים הישראליים לא יזלזלו בקונים המקומיים ויתנו את השרות הנאות והדרוש כפי שהתחייבו עם נתינת כתב האחריות למוצר, (5 שנים).

א. דלינסקי

רח' הרב פרידמן, מס. 9, ת"א.

מכתבי תודה לרשות על טיפולה

הח' שמעוני חיים מכפר הס רכש רהיטים בנתניה ונפגע. לאחר טפולנו בתלונתו, כתב לנו הנ"ל: „אחרי פנייתכם לספק הנ"ל, נשלח אלינו נגר לתקונים וביצע את כל התקונים לשביעות רצוננו. הנני מודה לכם עבור עזרתכם, כי פניו תי האישיות לא עזרו לנו במשך שנה שלמה“.

(סוף מעמוד 2)

צרכן יקר!

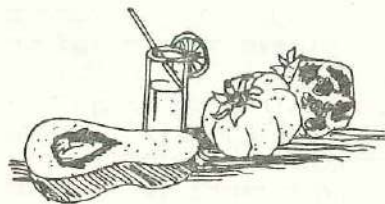
פעולותיו, מספר סניפיו וגודל האוכלוסיה אשר הוא משמש.

הרשות המרכזית לצרכנות מפתחת כליה להרחבת הפעולה בין 2 מיליון הנפשות המשתייכות על ההסתדרות הכללית, ע"י ביסוס הסברה, המחקר, הטיפול בתלונות, בקיום ימיו עיון וסמינרים, ארגון שעורים על הצרכנות בתי-הספר, פעילות רחבה בסקטור הערבי, קשר עם ארגוני צרכנים בעולם והקמת תנועת מתנדבים לשמירת האינטרסים של הצרכן והגנה על זכויותיו.

תקוותנו, כי המועצה תדע לקרב את הארגון ההסתדרותי הייצוגי, לשיתוף-אמת, לטובת רעיון הצרכנות ופעולת-תנופה, למעשה. אנו נמלא נאמנה את משימתנו, כי זה יעודה של ההסתדרות: דאגה לאדם העובד, לרווחתו ואשרו. התנועה הצרכנית בהסתדרות, היא זרוע אמת של העובד, בצד הוצאותיו, כפי שהאיגוד המקצועי היא זרוע שניה, בצד ההכנסה.

בברכה,

ה מ ע ר כ ת

לכל מיצרך יש תחליף!

אגדת לצרכן

כנס עורכי עלונים בבתי-הספר בנושא הצרכנות

מס. 6

טבת תשל"א · ינואר 1971

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הרשות המרכזית לצרכנות, רחוב ארלוזורוב 93, ת"א
טלפון : 111-261.

עריכה: דוד לוצקי
ביצוע: צבי זוהריכהן
דפוס, אותי, תל-אביב

בשדה הפעילות

★ נציגי הרשות בדיוני ועדת השירותים בכנסת

משלחת מטעם הרשות המרכזית לצרכנות, הוזמנה להשתתף בדיוני ועדת השירותים בכנסת, בנושא שיווק לייצור מזון.

המשלחת היתה בהרכב הח"ח: נוזהת קצב, יו"ר הרשות; פרופ. ארתור בר, מנהל המחלקה האינדקרט-נולוגית בבי"ח בלינסון; פרופ. קלינגברג, מנהל ה"מכון הביולוגי ליד משרד ראש הממשלה. הח' שלום כחן ייצג את המועצה הישראלית לצרכנות. כן השתתפו בדיוני ועדת השירותים נציגי שרות המזון והרשות יות המקומיות.

בין הבעיות שהדגישו נציגי הרשות היו:

- (1) זירוז אישורו של חוק המזון; (2) הענקת סמכויות פיקוח למתנדבים; (3) זירוז משפטים על תלרנות מצד צרכנים והחמרת הענשים על העבריינים;
- (4) מתן חסינות לארגונים ציבוריים בהגנתם על הצרכן;
- (5) ריכוז הפיקוח על המחירים, המשקל, טיב המזון וכיו"ב; (6) זירוז האישור לאריזת לחם אחיד;
- (7) חיוב ייצרני המזון בתווי תקינה; (8) הקפדת יתרון על שיווק מצרכי מזון (אחסונים, הובלתם ושיווקם);
- (9) בדיקה מתמדת של בריאות העובדים בייצור מזון ובשיווקו; (10) טיפוח התודעה הצרכנית בקרב הנוער והמבוגרים; (11) הגברת הפיקוח על שיווק מזון מ-טעם הרשויות המקומיות; (12) מימוש הצווים והתקנות הקיימים ופרסומם ברבים, לשם הקניית המידע הדרוש לצרכנים על זכויותיהם וחובותיהם.

★ כנס עורכי עלונים בבתי"ס

ב-18 בינואר התקיים בת"א כנס עורכי עלונים ארצי של בתי"ס התיכוניים בארץ, בהשתתפות 120 נציגים צעירים מכל קצוות הארץ.

מטרת הכנס היתה, מתן פרסום להחלטה על הכללת נושא הצרכנות בכתות י"א וי"ב, בשנת הלמור דים הנוכחית, ולהסביר לתלמידים את יעדין של הנרשא. למטרה זו הכינה הרשות שתי חוברות לימוד: האחת לתלמיד, והשניה — הוראות והערות לגבי הנושא — למורה המחנך.

הכנס של העורכים הוקדש לנושאים כלהלן: הצרכנות כיעד חנוכי — ע"י החב' נוזהת קצב; התחיקה להגנת הצרכן — ע"י עו"ד שולמית אלוני;

צרכן יקר!

הרשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות, יכר לה לרשום לזכותה, הישג חשוב נוסף להשרשת התודעה הצרכנית וטיפוחה בישראל.

לפנייתה של הרשות למשרד החינוך והתרבות, לכלול את נושא הצרכנות בתכניות הלימודים בבתי-הספר, נמצאה אוזן קשבת.

ואכן, החל משנת למודים זו, נכלל מקצוע זה בשעורי החברה של הכתות הגבוהות בבתי"ס התיכוניים, תוך מגמה, כי בשנה הבאה תקיף תכנית זו גילאים נמוכים יותר.

לדרך זו של הכנסת בני-הנוער למעגל הצרכנים, הגענו מתוך הכרה, כי תנועת הצרכנות היא בעלת ערכים חברתיים עמוקים, בנוסף ל"ייעדיה הכלכליים, לשמירת סבירות רמת החיים של המשפחה.

ידוע ידענו, כי המלאכה מרובה והקרקע טרשית, מה גם שהמבוגרים אינם יכולים עדיין לשמש דוגמה ומופת בצריכה רציונלית, לדור הצעיר המקבל השראתו בבית, בבית"ס וברחוב.

ברור, כי התלמידים לסוגיהם יוכלו להוות בעתיד עתודה לפעילות צרכנית, שהנה אחד היסודות החשובים לחינוך לאזרחות טובה.

פעולה נכבדה זו, תרמה תרומתה של ההסתדרות הכללית להמוני חברה הצרכנים, לשפר את רמת חייהם, בצד תקציב ההוצאה שלהם, כפי שהיא עושה זאת כיום בצד הגדלת הכנסתו של העובד, ע"י המאבק המקצועי.

בברכה,

ה מ ע ר כ ת

★ סמינר לפעילי הלשכות במקומות

הסמינר הארצי לפעילים שהתקיים במחצית דצמבר בביה"ס לפעילי ההסתדרות ונמשך 3 ימים, כלל תכנית מגוונת על נושאים שונים: על ההסתדרות והגנת הצרכן הרצתה החב' נוזתה קצב; על המועצה הישראלית לצרכנות - הד"ר י. לם; על חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים - הד"ר צוקרמן, היועץ המשפטי במשרד המסחר והתעשייה; על התחיקה להגנת הצרכן - העו"ד שולמית אלוני; על פיקוח המזון - ליטמן מור, מ"מ מנהל שרות המזון במשרד הבריאות; על הממשלה בהגנה על הצרכן - ד"ר מ. מנדלבאום, מנהל חטיבת חימיה ומזון במשרד המסחר והתעשייה; על בעיות השיווק המודרני - דוד לוצקי. נוסף על הנ"ל, קויים דיון על נושא הביטוח של מוצרי בר-קיימא, בהנהלת מומחים למקצוע וכן סיור הסמינר אורגן בשיתוף עם המרכז לתרבות ולחנוך.

★ פעילותנו בוועדות המחירים

לאור פעילותנו בוועדות הנ"ל, קיימנו בירור מקיף עם נציגינו, על פעולות הוועדות והיערכותן לקראת הבאות. בתום הדיון סוכם: (1) לתבוע המשך קיומן של הוועדות; (2) יש לקיים תכנון-יתר בין 2 הוועדות ותיאום מירבי, מכעבר; (3) לדרוש קביעת מחירים לצרכן, בכל מקרה של אישורי מחירים לייצרנים; (4) לפרסם החלטות הוועדות בהיקף רחב יותר, ברבים, משנעשה עד כה; (5) לנקוט באמצעים נגד מעלמי מוצרים עממיים ובגלוי תקיפות נגד מפעלים מונופוליסטיים המנצלים את הצרכן; (6) למנוע העלאות מחירים שלא באישור הוועדות הציבוריות; (7) זירוז קביעת מחירים מאושרים לשירותים למיניהם; (8) הגברת קצב עבודתן של וועדות המחירים; (9) להעמיד לרשות הוועדות את כליה הארגוניים וההסברתיים של הרשות למימוש החלטותיהן של הוועדות.

מינהלת הרשות מתנגדת לפרסומת מסחרית בטלוויזיה

מינהלת הרשות, אשר נתכנסה ב-27 בינואר, הביעה התנגדות עקרונית ונמרצת לפרסומת מסחרית לשידור בטלוויזיה.

דבר זה עשוי להשפיע על הצרכן, בדרך של הטעייה לרכישת מוצרים לא-דווקא מאיכות טובה, ולעורר בו הרצון לקניות לא-רציונליות - דבר הנוגד את ה-מדיניות הכלכלית, הקוראת לצמצום הצריכה הפרטית.

את ברכת ההסתדרות הביא מ"מ המזכ"ל של ההסתדרות, הח' י. משל. הנחתה את הכנס החב' בלה טל. המשתתפים סיירו במכון התקנים הישראלי ונתקבלו לשיחה עם המהנדס י. גילת, מנהל המכון.

חלק מבאי הכנס לעורכי העלונים בבתי-הספר

רשמי אחד המשתתפים בכנס

גב' נוזתה קצב הנכבדה!

התרשמתי מאד מכנס עורכי העלונים של בתי-הספר התיכוניים בארץ, על נושא הצרכנות. מודה אני שהייתי אדיש במידת מה לבעיות שצריכות להדאיג כל אדם ואדם, וכמוני רבים. כשבאתי להרצות בפני הכיתה על בעיות הצרכנות, דחו זאת התלמידים בתחילה, אולם לאחר שהבינו במה המדובר, התעוררו לחיים". לדעתי הפירסום אינו מספיק, למרות שאתם עמלים קשה, ואת תודעת הציבור לבעיית הצרכנות צריך לספק עוד מגיל רך. ולכן אני מציע להרצות ולהסביר גם לתלמידי בתי הספר היסודיים ולא דווקא לכיתות י"א, י"ב. עיינתי בחוברת "איגרת לצרכן" ומצאתי בה ענין רב. הייתי מודה לכם מאוד לו יכולתם לשלוח חוברת זו מידי צאתה.

בתודה,

אלדד כהן

18.1.71

★ מבצע כחול-לבן

בעקבות מיבצע כחול-לבן המתנהל כעת במדינה, פונה הרשות אל ציבור הצרכנים ביש-ראל בקול קורא!

בשעה זו, שאנו נמצאים בשיא מאבקנו לביסוסו של המשק הלאומי ורווחתו של האדם

העובד, עומד להיערך בארץ מבצע „כחול-לבן“ המכוון להשרשת וטיפוח תודעת תוצרת הארץ.

מאבקנו זה לא יכול לשאת את פריו, אם לא נצל באופן יעיל את כל המשאבים במשק. עידוד תוצרת הארץ, הנה ערובה:

- למאזן תשלומים חיובי,
- לתעסוקה מלאה,
- לפיריון עבודה מוגבר.

בעודדנו את תוצרת הארץ, נבטיח איכותה הטובה וסבירות מחירה!

העדפת תוצרת הארץ על פני תוצרת חוץ — הנה חובה לאומית וצו השעה.

★ פעילותנו במועצה הישראלית לצרכנות

בפגישה משותפת בין נציגי הרשות לצרכנות, איגוד הצרכנים, המועצה הישראלית לצרכנות עם מר זנדברג, היועץ של שר המסחר והתעשייה, סוכם על חלוקת תפקידים בין הגורמים הנ"ל; לפי הסיכום תטפל המועצה: בתיאום ענייני חקיקה, ופירסומים בעלי אופי כלכלי, כגון: הוצאת בטאון „דע מה“; מתן סיוע תקציבי לארגונים.

לעומת זאת, יטפלו הארגונים הצרכניים בהסברה והוצאת עלונים וחוברות, בייזום חקיקה, בתלונות; בעריכת סקרים ובדיקות השוואתיות.

כן סוכם לצרף נציגים נוספים מהרשות: החב. עדה לבנון — למועצה והח' דוד לוצקי — להנהלה.

(המשך המדור בעמ' 10)

יחד עם זאת, זנה המינהלה בתכנית של „שבוע צרכנות באילת“ וכן בהפעלת מתנדבים, מטעם הרשות המרכזית, שיבקר במפעלי ייצור ושיווק, על מנת להתחקות על טיב המזון, המצב הסניטרי, הפקעת מחירים, שמירת משקל נכון וכיו"ב.

★ יום עיון אזורי בחיפה

ב-19 בינואר התקיים יום עיון למרכז הלשכות באזור הצפון, בהשתתפות נציגי הרשות: שלום כהן ויצחק וינוגרד.

יום העיון הוקדש לבירור בעיות הצרכנות האקטור-אליות וכן פעולות הלשכות בתחומי התלונות, ההס-ברה והארגון. השתתפו 25 נציגי לשכות שונות.

★ דרישת תקונים בחוק ההגבלים העסקיים

ועדת החוקה שליד הרשות, בראשותו של הדי"ר ל.ס, החליטה לתבוע תקונים הכרחיים בחוק, על מנת לשמור על זכויות הצרכנים. כן דרשה הוועדה למסור לעיונה את הצעת התיקון המתוכננת של החוק הנ"ל ע"י ועדת צלטנר.

★ התנגדות להעלאת התעריפים בנמלים

לאור תכניתה של רשות הנמלים להעלאת התעריפים לשרותים, העבירה הרשות את התנגדותה לצעד זה, שביא בעקבותיו העלאת מחירים בשוק המקומי. מנכ"ל רשות הנמלים, מר אהרון רמז, ציין בתשובתו אלינו, כי ההעלאה המתוכננת תידחה לשנת 1972, וכי עתה תחול עליה קטנה ביותר במחירי השינוע, בלבד.

★ בירור בעיות התוצרת החקלאית

לאור האמרת המחירים לתוצרת חקלאית, עוף ודגים — קוימה פגישה בין מנכ"ל משרד החקלאות ל"כלכלה, מר איתן ישראלי, לבין נציג הרשות, הח' דוד לוצקי.

סוכם, שמינהלת הרשות תקיים בקרוב דיון בבעיות המדיניות של התוצרת החקלאית ומחיריה, בהשתתפותו של מר ישראלי.

כן ישתתף משרד החקלאות במיבצע „שבוע הצרכנות באילת“, ביזמת הרשות המרכזית לצרכנות.

סל הצריכה שלנו

מי מחליט על הקניות במשפחה

כדי לתכנן ייעודי ההסברה לצבור הצרכנים ולכוונה בהתאם למין, גיל, רמת השכלה ואזור-רים גיאוגרפיים, הזמינה הרשות המרכזית ל-צרכנות סקר דעת קהל ב"מחקרי דעת קהל לישראל בע"מ", לקביעת מיהו הקונה במשפחה הישראלית של:

1. ריהוט וציוד בית
2. הלבשה והנעלה
3. מצרכי מזון

טות אלו על ידי האשה וב-10.5% על ידי הגבר. גם כאן, גוברת במקצת הנטייה של הגבר במשפחה להחליט על ההוצאות להלבשה והנעלה, באותן קבוצות אוכלוסיה בהן קיימת נטיה כזו מצד הגבר להחליט על ההוצאות למזון.

אך גם בקרב קבוצות אוכלוסיה אלו, שני בני הזוג הם המחליטים ברוב המקרים על ההוצאות להלבשה והנעלה.

3. החלטות על ההוצאות למזון מתקבלות ב-50.0% מהמשפחות בארץ על ידי האשה, ב-11.5% על ידי הגבר וב-29.0% מהמשפחות על ידי שני בני הזוג.

ככל שרמת האוכלוסיה נמוכה יותר מבחינת השכלה, משלח יד והכנסה כן גוברת במקצת הנטייה של הגבר במשפחה להחליט יותר על ה-הוצאות למזון.

כמו כן קיימת נטיה כזאת יותר בקרב יוצאי אר-צות אסיה ואפריקה, בקרב עולים חדשים יחסית ובקרב משפחות צעירות מאד או מבוגרות מאד. אך גם בקרב קבוצות אוכלוסיה אלו האשה היא המחליטה ברוב המקרים על ההוצאות למזון.

הסקר בוצע בנובמבר 1970 והקיף 1.200 איש ואשה המהווים מייצג של כלל האוכלוסיה היהודית, מגיל 18 ומעלה (פרט לקיבוצים).

מימצאי הסקר אינם סוטים, לגבי כלל האוכלור-סיה, ביותר מ-3.0% ± (פלוס או מינוס שלושה אחוזים) מהמצב לאמיתו, בקרב כל התושבים היהודים.

מיהו הקונה

1. החלטות על ההוצאות לריהוט וציוד בית מתקבלות ב-58.4% מכלל המשפחות על ידי שני בני הזוג. ב-18.6% מהמשפחות מתקבלות החלטות אלו על ידי האשה וב-13.2% על ידי הגבר.

ושוב הנטייה של הגבר במשפחה להחליט על הוצאות לריהוט וציוד בית, גוברת במקצת באותן קבוצות אוכלוסיה בהן קיימת נטיה כזו מצד הגבר להחליט הן בענייני ההוצאות למזון והן בענייני ההוצאות להלבשה והנעלה.

2. החלטות על ההוצאות להלבשה והנעלה מתקבלות ב-42.6% מכלל המשפחות על ידי שני בני הזוג. ב-37.0% מהמשפחות מתקבלות החלטות

★ במועצת הפועלות ובארגוני אמהות עובדות

המדור להדרכה ולצרכנות, במחלקת הארגון של מועצת הפועלות, פועל בהסברת הצרכנות והגברת התודעה בקרב ציבור החברות.

הפעולות מתרכזות במועדוני החברות והמרכזים הקהילתיים של מועצת הפועלות.

לצורך זה קיימים קורסים על נושאים שונים, כגון: כלכלת בית; התקציב המשפחתי; צריכה שונה; האריגים והטיפול בהם; ארגון יעיל של עבודות משק הבית; כלי-בית ושימושם הנכון; אירוח וסידור פרטים; שמירה על הערך התזונתי של המזון — (חלבונים, פחמימים, שומנים).

ההוצאות ניתנות ע"י מורות מוסמכות מטעם משרד החינוך והתרבות.

פעילות דומה מבוצעת במרכזי קליטה ומעונות אקדמאים, בהם מקיימות נציגות מועצת הפועלות פעילות בקרב העולים החדשים.

המטבח הנסיוני של מועצת הפועלות משמש לנסוים של טיב המזון, בדיקות משקל, בדיקות אורגנו-לפטיות, הצגת כלים חדשים ובדיקות מיצרכים חדשים בשוק וכיו"ב.

★ הרשות מתנגדת להעלאת מחיר הבשר

לאור המצב שנוצר, בעקבות העלאת מחירי הבשר הקפוא ע"י הממשלה, פנתה הרשות לוועדת השרים הכלכליים בתביעה, לשקול מחדש את החלטתם לצעד זה.

כן תבעה הרשות מהממשלה, שתזיל את מחירי העוף ותדאג לאספקה סדירה של מיצרך זה לשוק; נוסף על כך, על הממשלה להחזיר את מחיר הבשר הטרי לקדמותו, שהתייקר כתוצאת העלאתו של מחיר הבשר הקפוא המיובא.

הבשר והעוף הם מיצרכים עממיים חיוניים, ואין הצדקה לייקרים, בשעה זו, בעיקר.

★ המזכ"ל בפגישה עם ראשי הקואופרציה

ביזמת הרשות המרכזית לצרכנות, התקיימה פגישה עם ראשי הקואופרציה הצרכנית, בהשתתפותו של הח' י. בן-אהרן, המזכ"ל של ההסתדרות. בפגישה נדונה תכנה החברתי-ציבורי של הקואופרציה.

יו"ר הרשות העלתה מספר הצעות, שיש בהן כדי לקדם את הצד החברתי-ציבורי של הקואופרציה, בכך שהיא תשמש דוגמה טובה בקביעת מחירים סבירים לצרכן, בטיפוח התודעה על טיב המוצר וקיום בדיקות מעבדתיות, וכן הגשת שרות אדיב לציבור הקונים. בפגישה נדונה תכנה החברתי-ציבורי של הקואופרציה, אושפזי, בלה טל ויהודה כספי. מזכיר ההסתדרות ביקש מהקואופרציה תכנית להגשמת יעדיה כתנועה חברתית-ציבורית, שתידון ב"הקדם".

★ תגובת הרשות על העלאת מחירי הגבינה

"תנובה" החלה לשווק גבינה רכה באריזת פלסטיק, תוך העלאת מחיר התוצרת. מאחר וגבינה זו הוא מצרך חיוני, פנתה הרשות לתנובה, לספוג את תוספת העלות של הגביע, ואם לא — להשאיר חלק מהגבינה באריזה הקודמת, לאלה הצרכנים אשר לא יעמדו בתוספת המחיר בעבור הגביע. תנובה החליטה לחזור לאריזה הקודמת, ללא שנוי במחיר.

★ מחירי מחברות ומתן פרסום על עטיפותיהן

מתנהל מו"מ עם יצרני המחברות על שמירת מחיר סביר למחברות, וכן על ניצול עטיפות המחברות לפרסום והסברה של עיקרי הצרכנות. מו"מ מקביל מתנהל עם משרד החינוך והתרבות בנדון.

★ בלימת עלייתם של המסים המוניציפליים

ההסתדרות מתנגדת להעלאת המסים המוניציפליים, השנה, לאור מדיניות, "עיסקת החבילה". ועדה משותפת מטעם הממשלה, נציגי מרכז השלטון המקומי ונציגי ההסתדרות, תבדוק סוגיה זו.

תיק התלוונות

★ נעלים עדינות מתבקעות

נגד: פירמה ידועה ברח' דיזנגוף ת"א.
הנעלים מידגם Pitone Marrone נתבקעו לאחר שנעלו אותן לראשונה. לאחר טיפולנו, הסכים המוכר להחליפן באחרות.

★ הפקעת מחירי תרופות

נגד: בית מרקחת ברעננה.
נמכרה רפואה בשם RAFAPEN באריזה של 20 טב-ליות, במחיר מופרז של 7.80 ל"י, במקום 3.85 ל"י בעד 20 טבליות (באריזת 100) או 5.45 ל"י (בעד 20 טבליות באריזה נפרדת 12+8).
הוגשה תביעה משפטית ע"י מחלקת הרוקחות במשרד הבריאות.

★ העלאת מחיר נסיעה

המתלוננת: הגב' לאה ברקוביץ, הוד השרון
נגד: „אגד“, בקו הוד השרון — חדרה.
המחיר הקודם היה לירה אחת, ואילו הני"ל נדרש לשלם 1.25 ל"י. לאחר בירור במשרד התחבורה הוברר, כי המחיר החדש שנקבע ל„אגד“ בקו זה הוא 1.15 ל"י. הנהלת „אגד“ הבטיחה להנהיג מיד את המחירים המאושרים כנ"ל.

★ משקל-חסר בסוכר ארוז

המתלוננת: גב' לשצינר יונה, רמת-גן
נגד: חברה גדולה בארץ.
בבקורת משקל ע"י המתלוננת הוברר, כי ה-משקל בפועל של חבילת סוכר הוא פחות מהמודפס על השקיק.
מבקרי המידות והמשקלות במשרד המסחר וה-תעשייה אישרו את נכונות התלונה.
הוגשה תביעה משפטית נגד החברה הני"ל.

חוק ומשפט

חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים

(תיקון מס' 2, תש"ל—1970)

בתאריך 29.4.70 פורסמה ב„רשומות“ ה-צעת חוק בנדון, ואילו כעת נתפנתה הכנסת לדון בנושא חשוב זה.

מטרת התיקון האמור היא, להגביר את הפיקוח על העבריינים למניעת הונאת הציבור ולהרחיב הסמכות של בתי-המשפט לסגירת מפעל, שבעליו הורשע בעבירה לפי החוק, או הואשם בה.

חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים משנת 1957 — החלק העיקרי — השאיר הרבה פירצות לרעת הצרכנים. כך כלל החוק העיקרי סמכות לסגירת המפעל שהואשם, לשלושה ימים, עד לגמר ההליכים, ואין זכר, כנראה מתוך שיבוש, לסמכות להאריך את הסגירה לתקופה נוספת עד לגמר ההליכים.

כך קרה, שמפעלים לא צייתו לצווים של שרים, המבטלים רשיונות לניהול מפעלים, ב-אשר לא היתה כל סנקציה כלולה בחוק אלא לסגירה של 3 ימים בלבד, עד לסיום ההליכים המשפטיים. וידוע, שהליכים משפטיים עשויים להימשך תקופה ארוכה למדי.

הצעת התיקון של החוק העיקרי כוללת, איפוא, שני סעיפים עיקריים: (א) **מניעת הונאת הציבור**; (ב) סגירת מפעל לכל תקופה הכרחית, עד לסיום ההליכים המשפטיים.

סעיף ראשון הוא חשוב, מחמת התופעות של הונאה בפרסום מטעה של מיצרכים, מתן בתשלומים בתנאי ריבית מופרזת של 30% מעלה וכיו"ב (כגון, בעית מכירת מקלטי טלוויזיה, ספרים ועוד).

הסעיף השני יסמך על סגירת מפעלים ל-חלוטין, עד לסיום המשפט נגד הנאשם.

הערה:

ועדת החוקה שליד הרשות, דנה בישיבתה האחרונה בהצעת תקונים אלה.

מחירים

ועדת המחירים למסחר, שירותים למלאכה, בראשותו של מר דוד טנא, אישרה לאחרונה את המחירים לצרכן, כמפורט:

(א) דג פילה נורבגי (מחיר לצרכן)

מס'	הסוג	המשקל (היהידה)	המחיר הישן (עד 6/12/70)	המחיר החדש
1	קוד 40x40	400 גרם	1.95—2.00	2.15—2.20
2	" 6x40x40	400 גרם	2.05—2.20	2.30—2.50
3	" "	400 גרם	4.00—4.30	4.50—4.90
4	סייט 40x40	1 ק"ג	1.70—1.75	1.80—1.85
5	" "	1 ק"ג	3.50—3.80	3.85—4.20

מחירים בגני ילדים ומעונות יום

א. גני ילדים

הועדה אשרה פצוי התיקרות, בגני ילדים בהם מגישים ארוחות, בשעור של 5% עבור תעריף חודשי של — 40 ל"י ומעלה. בגנים בהם התעריף המכסימלי היה בשנה שעברה נמוך מ-40 ל"י אשרה הועדה תעריף מכסימלי חדש של — 42 ל"י.

ב. מעונות ילדים

אושרה העלאה של 14%-16% בתעריפים של מעונות ילדים. בהתאם לכך צריך להקבע התעריף המכסימלי במעונות של א.א.ע. ל-116 ל"י לחודש (במקום — 120 ל"י כעת ו-100 ל"י בשנה שעברה).

לגבי תעריפים יותר נמוכים העלאה תהיה בהתאם לשעור הנ"ל (14%-16%).

התעריפים החדשים יהיו בתוקף החל מ-1.9.70. הועדה אינה מאשרת כל העלאה לגני ילדים בהם לא מוגשות ארוחות.

מדד המחירים לצרכן

מדד המחירים לצרכן עלה בדצמבר 1970 ב-10%, לעומת דצמבר 1969. בממוצע שנתי עלו המחירים לצרכן, בשנת 1970, ב-6%, לעומת הממוצע ב-1969.

הוזלו מחירי בשר קפוא עוף וכבד

מחירי הבשר הקפוא, העוף והכבד הוזלו ברשת הסופרמרקטים של אגודת צרכנים תל-אביב — זאת מסר המנהל הכללי של האגודה אשר גיבש.

ההוזלה היא בין 30 אג' ל-80 אג' במחירי הבשר-הקפוא, 50 אג' במחירי העוף, ו-1.21 ל"י במחיר הכבד הקפוא.

המחירים החדשים יהיו כדלקמן: בשר קפוא צלעות: 8.40 ל"י הק"ג, במקום 8.70 ל"י. בשר-קפוא כתף: 8.40 ל"י הק"ג; במקום 9.20 ל"י. עוף-קפוא, מוכשר ימכר ב-3.89 ל"י הק"ג, במקום 4.39 ל"י כבד-קפוא, מיובא מארגנטינה, ימכר ב-8.79 ל"י הק"ג במקום 9.99 ל"י.

מתוך "שער", 1.2.71

קנסות

תיק פלילי מס' 5991/70
פסק-דין נגד "טמפו" על 6,750 ל"י מהן 520 הוצאות בדיקה.
האשמה: ב-29 בקבוקים נמצאו גופים זרים.

תיק פלילי 7139/70
פסק-דין נגד ביח"ר לבירה "כביר", בתים.
קנס 7,250 ל"י. מהן 750 ל"י הוצאות בדיקה.
האשמה: ב-39 בקבוקים נמצאו גופים זרים.

בתיק פלילי נגד "אביר", קנס 12,140 ל"י כולל הוצאות בדיקה.
האשמה: בקבוקים עם גופים זרים.

הובלות לחם על גג מכונית, קנס — 1,775 ל"י נגד מאפית "גרוס", גבעתיים.

הרשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות

פונה אליך — הצרכן!

אם מצאת פגם בטיב המזון — אל תהסט, פנה אלינו!

אגדת לצרכן

בן אהרן מוזיל ההסתדרות מברך בכנס
במלאת שנה להקמת הרשות

נוס. 7-8
אדר-ניסן תשל"א
מרץ-אפריל 1971

עמ' 3
 • קום העלאתי להאג'ה היסטארי
 • מהלך ~~ההסתדרות~~ ההסתדרות
 ת. 3. 503
 י. כ. נ. נ.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
 הרשות המרכזית לצרכנות, רחוב ארלוזורוב 93, ת"א
 טלפון: 111-261.

עריכה: דור לוצקי
 ביצוע: צבי זוהריכהו
 דפוס, אותי, תליאביב

צרכן יקר!

בפברואר 1971, מלאה שנה אחת לקיומה של הרשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות. הקמת רשות מיוחדת לענייני צרכנות, מצביעה על החשיבות שמייחסת היום ההסתדרות לנושא זה, אשר עשוי לסלול נתיב בשירותיה למען ציבור החברים.

במשך השנה הוקמו 58 סניפים ליד מועצות הפועלים ברחבי הארץ; כשמספר מהסניפים הקיים אף לשכות-מישנה בתוכם. הוקמו מדורי תלונות, בהם נהנים הצרכנים מטיפול נאמן ומייעוץ משפטי.

התחלנו בפעולות הסברה נרחבות על מטרות הצרכנות, להגברת התודעה ולעידוד ציבור הצרכנים למאבק על זכויותיו. לצורך זה אנו מוציאים לאור את ה"אגרת לצרכן", פלקטים, פרסום בעתונות וברדיו, קיום ימי-עיון וסמינריום, הרצאות במקומות, הצגת סרטונים ושיקור פיות בבתי הקולנוע ועוד.

עיבדנו חוברות לימוד לתלמידי בתי-ה"ס התיכוניים, בנושא הצרכנות; כנסים לבריור הנושאים האקטואליים; השתתפות פעילה בוועדות המחירים הציבוריות; ביצוע סקרים; פעילות במועצה הישראלית לצרכנות; קיום מגע הדוק עם משרדי הממשלה, גופי שיווק ואחרים. קיימנו "שביתת קונים" כמחאה נגד ההתייקרויות; חלקנו מאזנים לעקרות-בית, כדי לקיים מעקב משקל נכון של מיצרכים שונים; גילינו יזמה בעידוד תחיקה בנושאי הצרכנות ותיקון חוקים וצווים קיימים; הקמנו וועדות לתחיקה, לבדיקת איכות, לשירותים; צוות מומחים לתזונה וסניטציה, ייעוץ כלכלי ומשפטי; הסברה נרחבת להגברת זהירות הצרכנים בעת קניות, חתימה על חוזים ושטרות, וכהנה וכהנה.

ועוד היד נטויה, לביסוס והעמקה בתחום הנדון.

אנו קוראים לציבור הצרכנים להטות שכס למשימה, שהרי מאבק זה הוא שלהם, ויש לעשותו במאורגן, בהחלטה נחושה ובהתמדה.

בברכת הג שמה

ה מ ע ר כ ת

בשדה הפעילות

* שיווק חלב באריות פלסטיק

שיווק חלב באריות הפלסטיק — קומם את מחל-קי החלב, אשר ראו במעבר משיטת שיווק החלב ב-בקבוקי זכוכית הרב-שמושית לאריות פלסטיק החד-פעמית — פגיעה בפרנסתם.

ההסתדרות המגינה על מגוון בעיותיהם של חב-ריה, ידעה גם הפעם לבחור בדרך המתאימה שתענה על מכלול ציפיותיהם!

היא היוותה, מצד אחד, מגן לפרנסתם של 800 מחלקי החלב — שבעיקרם הנם מפרנסים של משפחות מרובות ילדים, מצד שני הצליחה להעמיד לרשות צי-בור הצרכנים חלב באריות זכוכית וגם באריות הפלסטיק.

בפתרון סוגיה סבוכה זו לקחו חלק המנח' לאגוד מקצועי והרשות המרכזית לצרכנות וחברת העובדים. צעדה הבא של הרשות הוא — זימונו של צוות המומחים שלידה — כדי לעמוד על שאלת טיב האריזה, מתוך סוגי פלסטיק ההיגיינים ביותר.

* הרשות במאבקה על התייקרות הבשר

הרשות המרכזית לצרכנות פנתה לוועדת השרים לענייני כלכלה בתביעה, לשקול מחדש את החלטתה בדבר העלאת מחיר הבשר הקפוא, תוך מגמה לספוג חלק מהעלאה שחלה במצרף חיוני זה.

במכתבה מציינת יו"ר הרשות הח' נוזהת קצב „שבעקבות ההעלאה האחרונה של הבשר הקפוא ה-מיובא, הפנתה הממשלה את הציבור לצריכת בשר עוף מוזל כתחליף לבשר בקר מיובא. דבר זה לא עמד במבחן, מאחר והעוף אזל מהשוק ומחירו עלה, כך שגם בשר העוף ובשר ההודו לא יכול היה להוות תח-ליף כדאי לבשר קפוא“.

העלאת מחיר הבשר הקפוא גרמה לעלייה מאמי-רה במחיר הבשר הטרי.

מאחר ותקציבן של משפחות מעוטות-יכולת ר בעלות הכנסה בינונית, אינו יכול לעמוד בהעלאה נר-ספת זו, אנו תובעים מהממשלה, לשקול מחדש החל-טתה, בדבר העלאת מחירי הבשר הקפוא, תוך מגמה:

א. לספוג חלק מההתייקרות של הבשר הקפוא ;

ב. להזיל מחירו של העוף ולדאוג לאספקתו הסדי-רה בשוק ;

ג. לפעול להחזרת מחיר הבשר הטרי לקדמותו. בדיון בוועדה המרכזית של ההסתדרות בדבר הת-ייקרויות הבשר והעוף, סקרה הח' נוזהת קצב מחירי הבשר ובעיות שיווקו. בעקבות האמור, סיכם הח' בראהרן בנושא הבשר, את תביעותינו כלהלן :

1. הפחתת ההיטלים הממשלתיים על בשר מיובא ;
2. הבטחת אספקה סדירה של בשר מכל הסוגים לשווקים ;

3. קביעת מחיר מירבי לייצרן, בתקופת מחסור ב-שר ועל-ידי-כך למנוע פגיעה בצרכן ;

4. הרחבת מערכת השיווק המאורגן, שיגדיל את הפדיון והמחזור, יוזיל המחירים לצרכן ויגדיל הריכוז למשווק (כדוגמת הצרכניות, שהודיעו על מיבצע הוזלת בשר) ;

5. בדיקת השפעתה של עליית מחיר הבשר על ה-שכבות מעוטות-הכנסה ;

6. בדיקה מחודשת ליישום דו"ח „ועדת חזני“ ;

7. בדיקה מוסמכת בענין המיכרזים וקביעה : ב-איזו מידה הם משפיעים על המחירים בשווקים ;

8. לכנס את כל גורמי השיווק והייצור, כדי לקיים בירור משותף עם משרד החקלאות לגבי כל בעיות המחירים, האספקה והוצאות השיווק.

מנהלת הרשות, זנה אף היא, בישיבתה מיום ה-24 בפברואר, במדיניות הבשר הקפוא והאמרת המחי-רים של בשר בקר טרי ועוף.

בדיון השתתף סמנכ"ל משרד החקלאות, לענייני כלכלה — מר איתן ישראלי — אשר הסביר את מדי-ניות משרדו בנדון.

כן נפגשו נציגי הרשות, הח"ח : נוזהת קצב, שלום כהן ודוד לוצקי עם מנכ"ל משרד החקלאות, מר ברום, באותו ענין, להבטחת מחירים סבירים ואספקה סדירה לקראת חג הפסח.

הרשות המשיכה, בבירורים אלה, ויו"ר הרשות זימנה לפגישה משותפת גורמי הייצור והשיווק ההס-תדרותיים לדיון בהצעה לקביעת מחיר אחיד ומוסכם. בבירור זה השתתפו הח"ח עמוס דגני ויהודה כספי — חברת העובדים, פרלמוטר — המרכז החקלאי, משה בקל — תנובה, גיבש — הקואופרציה הצרכנית, בלכר — ארגון המשחטות, פיין — מפעלים אזוריים של ההתיישבות העובדת ושלום כהן מהרשות.

בפגישה הדגישו נציגי החקלאים — שהצרכן אינו מנוצל על ידי היצרן, אלא על ידי התיווך. הועלו ה-צעות קונסטרוקטיביות — שהרשות תביא אותם בפני הגורמים הממלכתיים.

בעקבות ידיעות ופרסומים על מגמה להעלות מחיר הלחם, שהוא מצרך חיוני ראשוני להמוני העם, תבעה הרשות המרכזית לצרכנות מהממשלה, מהגורמי מים המוסמכים בהסתדרות ומהמעסיקים, לשמור ולהקפיד על יציבות מוחלטת במחיר הלחם ולא לאשר כל העלאת מחירים, ולו גם באופן סמלי.

במברק ששיגרה יו"ר הרשות נוזאת קצב לעוזר שר המסחר והתעשייה מ. זנדברג, ואשר הובא לידיעתם של מזכ"ל ההסתדרות י. בן-אהרון, מ"מ המזכ"ל י. משל, יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמורביץ וכן ליו"ר ועדות המחירים הממלכתיות ונציגי ההסתדרות בוועדות אלה נאמר: „הרשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות חוזרת ותובעת מהממשלה יציבות מחירו של מצרך חיוני זה, אשר ייקורו יפגעו בעיקר במשפחות מרובות ילדים ומעוטות יכולת”.

הממשלה החליטה להשאיר את המחיר הקודם ללחם, ולהגדיל מצדה את הסובסידיה לאופים. פרט לזאת, החליטה הממשלה להעלות באגורה אחת את מחיר הלחמניה המשופרת. הרשות שלחה מכתב הערכה למר משה זנדברג, על עזרתו החשובה בנדון.

★ ועוד על אריזת לחם אחיד —

לאחר טיפול ממושך בנדון, בין הרשות לבין גורמי מים שונים (משרד המסחר והתעשייה, הקואופרציה הצרכנית, מפעלי נייר חדרה, המאפיות, המכון הישראלי לאריזה) קיים עכשיו סכוי, שאמנם יארוז בקרוב הלחם האחיד. האריזה חיונית למוצר זה מטעמי בריאות והיגיינה, מחמת שמירת טריותו וחסכוניותו. הוטל על ועדת-שניים: כלכלן הרשות, הח' זודלוצקי, וטכנולוג המזון של משרד המסחר והתעשייה, מר רוזין, לבחון בעיית אריזת הלחם עם כל הנוגעים בדבר ולהציע הצעות בנדון.

בישיבה דחופה של חלק ממינהלת הרשות הובעה המלצה, על השארת הלחם האחיד הארוז במסגרת הצד, כדי לשמור על מחיר יציב בעבור האריזה.

★ ההסתדרות מערערת על המלצות „ועדת רווה”

ההסתדרות הביעה את הסתייגותיה מהמלצות ועדת רווה, בנוגע להצעת חוק הגנת הדייר.

להלן חלק מהצעות וההסתדרות:

- (1) יש לשמור על הווגמה החברתית והסוציאלית שחייבה בזמנו את חקיקת חוק הגנת הדייר; (2) בחוק המוצע יש לקבוע, כי לא ייפגעו זכויות הדיירים שרכשו דירות בדמי מופתח, המהווים השקעה מצד הדייר בדירה; (3) יש להעלות דמי שכירות בבתים, בהם לא שילמו דמי-מפתח, בשיעור מודרך. העלאת זו לא תחול על דיירים, שהם שכירים מעוטי-יכולת, משפחות מרובות ילדים, פנסיונרים, אלמנות אשר פרנסתן בדוחק; (4) להפעיל סובסידיה ממשלתית, במקרה של אישור העלאת שכר הדירה, לגבי מקרים מיוחדים; (5) העלאת שכה"ד ב-1971 נוגדת את הסדר הכולל ב„עיסקת החבילה”, לכן, יש לדחות עתה את ביצוע החוק.

★ המסים העירוניים לא יועלו

לשם השמירה על יציבות המחירים והשכר, הסכימה הממשלה להגדיל את המענקים שלה לרשויות המקומיות ב-60 מליון ל"י (הסכום שעמדו לקבל הרשויות מהעלאת המסים) וזאת נמנעה ההעלאה.

כזכור התנגדה ההסתדרות להחלטה על העלאת המסים מטעם הרשויות המקומיות, וראתה בה פגיעה בעסקת החבילה.

צעד זה של הממשלה גרם לקורת רוח גדולה בהסתדרות.

★ הכנס השנתי של הרשות המרכזית לצרכנות

בהשתתפותו של הח' י. בן-אהרון, התכנסו פעילי הרשות המרכזית, חברי המינהלה, יו"ר הלשכות ומרכזיהן — לציון שנה של פעילות בתחום הצרכנות.

החב' נוזאת קצב, יו"ר הרשות, דיווחה על פעילות הרשות מאז הקמתה ועד היום. הח' י. בן-אהרון הרצה על יעדי הצרכנות וההסתדרות.

ברך את הכנס הדי"ר יוסף לס, יו"ר המועצה הישראלית לצרכנות וחבר מנהלת הרשות. כן נתקבלה ברכת איגוד הצרכנים.

החברים העלו בעיותיהם המקומיות.

ב) מה אנו, "מגלים" במזון שלנו?

בשנת 1970 הוגשו לרשות מאות תלונות על מציאת "גופים זרים" במזון, כגון: תולעים, מחטי אורנים, מחטי מתכת, קליפות, חבל, שערות, זכר-כית, מקקים (דז'וקים), חתיכות פלסטיק, נעצים, חתיכות מתכת.

מספרים מחכימים

ישראל (1970)

התוצר הלאומי הגלמי (במחירים קבועים) עלה ב-9% (6% לנפש). הצריכה הצבורית עלתה ב-25% ואילו הצריכה הפרטית — ב-5%.

מחירי הצריכה הפרטית עלו ב-7%—6. צריכת ה"מזון עלתה ב-6% (3% לנפש), הלבשה והנעלה — ב-22%; ירקות, דגים וחלב — ב-10%; בשר — 7-8%; משקאות קלים — ב-10%; משקאות חריפים — ללא שנוי; סיגריות וטבק — ב-8%; שירותים — ב-3%; טלפון ודואר — ב-15%. לעומת זאת ירדה ההוצאה לקולנוע ב-20%.

* שבוע צרכנות באילת

מינהלת הרשות לצרכנות בהסתדרות, החליטה על ארגון "שבוע צרכנות באילת". עיר זו נבחרה כראשונה למיבצע זה, בהתחשב עם תנאיה המיוחדים. מטרת המיבצע לעורר את תודעת הצרכנים לבעיר תיהם, ואת תשומת-לב משרדי הממשלה והמוסדות המשווקים והצבוריים לבעיותיה המיוחדות של אילת, בנושאי המחירים, רמת אספקת המצרכים והשירותים באילת וכיו"ב.

במסגרת "שבוע אילת", תקיים הרשות הסברה מקיפה בקרב הנוער והמבוגרים בנושא הצרכנות, תוצג תערוכה, יוקרנו סרטים ויבדקו מצב השיווק ורמת המחירים במקום. כן יהיו הוזלות מחירים למימצרכים שונים.

כמרכז יצוינו בתי אוכל, בתי עסק וחנויות ה-ראויים לכך.

נציגי משרד המסחר והתעשייה בכנס:

(מצד ימין השמאל) — ה' עטיה, דובר המשרד; בכר, הממ"נה על סחר פנים; שיוו, מנהל מחוז ת"א; זהבי, סמנכ"ל המשרד; מגלי, מנהל מחוז חיפה.

א) פסקי-דין נגד עבריינים

במחצית השנה הראשונה של 1970 ניתנו פסקי-דין נגד עבריינים, כפי שנתבעו ע"י משרד הבריאות (שרות המזון), כלהלן:
313 פסקי-דין על עבירות שיגרתיות
331 פסקי-דין כתוצאות וזלונות
644 בס"ה, מזה הורשעו 632 ו-12 זוכו. סך הקנסות שהוטלו על העבריינים הגיע ל-102,070 ל"י. כן כללו פסקי-הדין 18 צווי סגירה, בנוסף לקנס הכספי.

* נקנסו יפאורה ועלית

מפעל המשקים הקלים יפאורה ברחובות נקנס על ידי השופט י. טרייביש ב-1650 ל"י, בעקבות שמרנה תלונות שהוגשו נגד המפעל על ידי שרות של משרד הבריאות.

התלונות מתייחסות לרסיס זכוכית בבקבוק משקל קל, טעם רע של משקה ועוד.

* קנס של 350 ל"י הוטל על עלית בשל הימצאות חתיכת מתכת בממתק.

מבצע הסברה על חתימת שטרות

עשרות התלונות המגיעות לרשות, על פגיעות ב־ צרכנים כתוצאה מחתימה על שטרות — האיצו את הרשות להכריז על מיבצע הסברה בנושא השטרות, לקראת חג הפסח.

דיון מיוחד בנושא נערך בוועדת החוקה של הרשות, ובמינהלת הרשות.

לשכות הרשות ליד מועצות הפועלים אירגנו עשרות ערבי הסברה, בהשתתפות משפטנים, על מידת הפגיעות הצפויות לצרכן כתוצאה מחתימה נחפזת על שטרות.

הרשות עומדת להפיץ אלפי עותקים של חומר הסברה בנושא השטרות, שישלחו לעובדים במפעלים, לארגוני אמהות עובדות, לפעילים ופעילות.

* שטר חתום — התחייבות ללא תנאי

כל החותם על שטר מתחייב לשלם ללא תנאי את הסכום הנקוב בו. מקבל השטר יכול להעביר אותו לידי אדם אחר וכל המחזיק בשטר רשאי להגיש אותו לפרעון ביום שכתוב בשטר.

מסיבה זאת חשוב שכל מי שרוכש בשטרות לא יחתום על השטרות לפני שקיבל את התמורה. למשל: צרכן שהזמין רהיטים בשווי — 4.000 ל"י ומסר למוכר את השטרות בעת ההזמנה — והמוכר לא ספק את הרהיטים ופשט את הדגל — השטרות החתומים שהוסבו לאחר יחייבו את הקונה גם אם לא קבל את הרהיטים כלל.

חמישה כללים חייבים, איפוא, להדריך כל צרכן לפני שהוא חותם על שטרות:

א. אל ימסור שטר לידי המוכר לפני שקיבל את התמורה ולפני שבדק היטב אם מה שקיבל מתאים למה שהזמין.

ב. יבדוק את מחירי השוק ויווכח אם המחיר ש־הוא משלם על פי השטר אינו מוגזם, במלים אחרות: כמה ריבית הוא משלם.

ג. יחתום ותחילה חוזה שבו יפורטו פירוט מלא כל תנאי הקנייה, סוג הסחורה וטיבה, מועד אספקתה וסדרי התשלומים, העתק החוזה הזה יישאר בידי הצרכן.

ד. יתייחס הצרכן אל השטרות כאילו מסר כסף מזומן ממש ולא יוציא אותם מידו עד אשר קיבל את מלוא תמורתם.

ה. כשהצרכן פורע שטר — יפקיד לקבלו בחזרה לידו. אם לא יעשה כן — עשוי השטר להתגלגל לידי אדם אחר ואז יאלץ החתום על השטר לשלם את תמורתו שוב.

ומעל לכל הכללים — אל תמהר לקנות מיצרן תמורת שטרות לפני שתהיה משוכנע שאינך עתיד ליפול בפח.

'Good heavens, woman—stand on your own feet and fight them!'

חוק ומשפט

חובות יבואני טלויזיה והכויות הצרכן

רוכשי מקלטי טלויזיה יהיו מעתה בטוחים יותר, כי למכשיר שרכשו ימצאו בארץ במשך מספר שנים החלפים והשירותים הדרושים. יהיה להם גם בטחון רב יותר כי משעה שהם מבטחים את המקלט, כדי לקבל שירותי אחזקה ותיקון, מובטחות זכויותיהם על-פי חוק והחברה בעלת המעבדה אינה יכולה להעמיד אותם בפני „אפתעות” לא נעימות.

נכנס לתקפו צו בחתימת שר המסחר והתעשייה, המסדיר את יבוא מקלטי הטלויזיה וחרובת היבואן, היצרן או נותן השירות כלפי הלקוח.

הצו קובע, במסגרת חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, מי יכול להיות יבואן וספק של מכשירי טלויזיה, מהן חובותיו כלפי הלקוח ומה הן זכויות הצרכן, החותם על תעודת הביטוח למקלט טלויזיה.

זהו הצו הראשון בסדרה, שיזם האגף לסחר פנים במשרד, וכעת מכינים צוים דומים שיסדירו שירותי אחזקה למכונות כביסה, מקררים חשמליים ועוד.

* יבוא טלויזיות רק מיצרן או ספק בלעדי

הצו קובע, כי מעתה לא ינתן רשיון יבוא למכשירי טלויזיה, אלא אם ספק המקלטים לגביהם מתבקש רשיון היבוא, הוא יצרן המקלט או סוכנו הבלעדי של אותו יצרן, לשיווק המכשירים, אם היצרן עצמו אינו עוסק כלל בשיווק.

מי שמבקש לייבא מכשירי טלויזיה, צריך להמציא לרשות המוסמכת כתב התחייבות מאת

ספק המקלטים, בו מתחייב הספק לספק ליבואן חלקי חילוף לתיקון כל מקלט מהמקלט-סים המיובאים מתוצרתו, במשך שבע שנים מיום מכירת המקלט לצרכן. בנוסף להתחייבות הספק חייב היבואן להמציא התחייבות דומה מצדו. על היבואן גם להתחייב לקיים מעבדת שירות אחת, לפחות בכל אחת מהערים הבאות: ירושלים, תל-אביב, חיפה ובאר-שבע.

כדי לתת משנה-תוקף להתחייבות שעל היבואן לחתום עליה, לא הסתפקו מנסחי הצו רק בחיובו של היבואן לחתום על מסמך; בצו נקבע כי על היבואן להמציא לרשות המוסמכת ערבות, לרבות התחייבות כספית לקיום התחייבויותיו, כפי שתדרוש הרשות המוסמכת. גובה ערבות הכספית ייקבע כנראה על-פי שווי המקלטים שאותו יבואן ייבא.

כדאי להדגיש אלמנט נוסף הנקבע עתה בצו לגבי מעבדות השירות. רק לאחר שתאשר הרשות המוסמכת, כי אכן מתאימה המעבדה ליעדה, היא תוכל לתת שירות למקלטי טלויזיה.

עוד נקבע, כי מעתה יש לסמן על מקלטי טלויזיה את הפרטים הבאים: שם היצרן או סימן המסחר הרשום שלו, סוג המקלט, הדגם, שנת הייצור ומספר הייצור ושם המדינה בו יוצר.

לגבי מקלטים מתוצרת הארץ, חייב הסימון להיות בעברית ומותר להוסיף תרגום בלועזית. לגבי מקלטים מיובאים מחו"ל, צריך יהיה לסימן בעברית כל תוספת בסימון שנעשתה בארץ.

אסור יהיה למכור מקלטי טלויזיה ללא צורך הוראות שימוש בעברית ומותר יהיה להוסיף גם הוראות בשפות אחרות. חלק מהנהלים שנקבעו בצו החדש היו קיימים באופן חלקי גם בעבר בהסדר מינהלי. עתה הם הורחבו וקבלו תוקף חוקי.

הצו קובע כי לגבי כל מקלט טלויזיה שנמכר, יש לתת תעודת אחריות לא יאוחר מאשר בתום שבועיים מיום מסירת המקלט.

★ הועדה לטיפוח התודעה הצרכנית

קרב ערבים ודרוזים

הרשות הקימה ועדה לטיפוח התודעה הצרכנית בקרב החברים הערבים והדרוזים. ועדה זו התכנסה בחיפה לדיון בתכנית פעולה.

הועדה המליצה על הוצאת אגרת לצרכן בשפה הערבית אחת ל-3 חדשים. כמו כן החליטה הועדה על קיום יום עיון להכשרת מרצים ומרצות ערבים ודרוזים בנושא הצרכנות.

על חברי הועדה נמנים הח"ח :

ג'ון מג'דלני — (יו"ר) עובד וותיק במכס, חיפה.
נלי קרקבי — מרכזת אזור הצפון מטעם מועצת הפועלות — שפרעם.

אנעם זועבי — יו"ר מועדון הנשים — מועצת הפועלות, נצרת.

מהנדס פואד ג'ריאס — משרד החקלאות — נצרת.

ג'ורגי טמען — מנהל משרד הסעד, נצרת.
ווילט כורי — מרכזת מרכז ערבי יהודי בחיפה וחבר מועצה

עו"ד ג'מיל שלהוב — חיפה.

עבלה סבאג — מנהלת בי"ס — חיפה

סועד קרמן — עתונאית חיפה

אמל נצר אלדין — מזכיר מועצת פועלי דלית הכרמל

כאמל מנצור — מנהל מרכז ההסברה בחיפה — מעוספייה

חוסני ביאדסי — עתונאי — בקה אל גרביה

ספה דיאב — מרכזת מועדון מועצת הפועלות ומורה — טייבה

ודאד דאליח — מרכזת אזורית — מועצת הפוע' לות (יפו)

נציג מזרח ירושלים

ד"ר כאדלד דיאב — רופא תמרה

שפיק מנצור — עתונאי עוספייה

פומה טויל — עובדת דואר נצרת

★ נוסחו תעודות אחריות והחזקה

הצו קובע, כי הצרכן זכאי לקבל שירותי אחזקה וחלקי חילוף ככל שידרש במשך תשעה חדשים לפחות מיום מסירת המקלט לידי, וכל אלה תמורת תשלום סמלי שלא יעלה על חמש לירות.

כדי למנוע ניסוחים מטעים ולפעמים מכשי-לים, כולל הצו ניסוח מחייב לגבי תעודות האחריות הנמסרות לצרכן. נוסף לפרטים מדוייקים שיש לרשום לגבי דגם המכשיר, שנת יצורו וכד' נקבע כי נותן האחריות מתחייב לתקן כל קל-קול במקלט ולהחליף כל חלק הטעון החלפה.

נקודה חשובה נוספת נקבעה בנוסח תעודת האחריות והיא, שאם לא עמד נותן האחריות בלוח הזמנים שקבע בתעודה, אין הוא פטור מהתחייבותו כלפי הצרכן, אם זה מסר את ה-מכשיר לטיפולו של אדם אחר. כמובן שאם מ-כיה נותן השירות שהקלקול במכשיר נבע מ-פעולת זדון, או מחמת שימוש בניגוד להוראות השימוש, אזי הוא פטור ממתן השירות על-פי תעודת האחזקה.

הצו קובע גם ניסוח לתעודת אחזקה. אם לאחר תום תקופת האחריות ירצה הצרכן ל-התקשר לצורך קבלת שירות שוטף למכשיר ש-ברשותו, הוא יצטרך לשלם מחיר כפי שייקבע ע"י נותן השירות, אולם אז יקבל תעודה, בה מבטחות זכויותיו בדומה לכתב האחריות. תעודת אחזקה ניתנת לאחר תום תקפה של תעודת האחריות, כלומר לפחות תשעה חדשים לאחר הקניה ובה נקבע שעל נותן השירות לב-דוק תקינותו של המקלט בין אם טעון תיקון בין אם לאו, לפחות פעם אחת בשנה, משך תקופת האחזקה. לאחר כניסת הצו לתוקף, יחלו מבקרי משרד המסחר והתעשייה לבדוק אם מעבדות השירות לטלויזיה ממלאות אחר דרישות הצו ואם מבוצעות הוראות הצו.

נעשה טיפול נאמן במאות התלונות המגיעות מדי חודש למשרדי הרשות. מכתבי התודה מצד צרכנים על הצלחת הטיפול בתלונותיהם, מעיד על חשיבות הטיפול בפניות הפרטיות.

צרכנות לא למבוגרים בלבד

בכנס עורכי עלונים בבתי הספר העל-יסודיים, בנושא הצרכנות, שנערך בשבוע שעבר בבית הועד הפועל בת"א, שמעו משתתפי הכנס הרצאות בנושא הצרכנות, סיירו במכון התקנים ועמדו על דרך פעולתו.

★ הוועדה לשירות אדיב החלה בפעולתה

הוועדה הנ"ל, בראשותה של החב' רחל אדיב, יו"ר ועדת התרבות של עיריית חיפה וחברת מינהלת הרשות, התכנסה לדיון על דרכי השירות האדיב – ועל אפשרות תרומתן של לשכות הרשות במקומות בנדון.

הח' משה שחל, חבר מזכירות מועצת פועלי חיפה ויו"ר מיבצע האדיבות בה, סקר את מיגוון הפעילות שנעשו כבר במסגרת מיבצע זה.

הוועדה סיכמה שלושה נושאי פעילות, לשירות אדיב ולנימוסין:

- א. בחנויות מסחר ומרכזי שיווק;
- ב. במסעדות ומזנונים;
- ג. במוסדות ציבור (בשלב מאוחר יותר).

הוועדה דנה גם במיבצע שירות במסגרת „שבוע ה- צרכנות באילת“, בראשית חודש מאי, „שיקיף את מסעדות אילת, אשר משרד התיירות נתן את הסכמתו לציון אלו המגישות את השירות הטוב ביותר ביניהן“.

חברי הוועדה לשירות אדיב הם:

רחל אדיב – יו"ר הוועדה – חברת עיריית חיפה. משה שחל – מועצת פועלי חיפה.

שמואל בהט – המחלקה לקשרי חוץ בוועדה הפועל. אלישבע הירושלמי – עתונאית.

נחמה לויתן – מועצת פועלי ת"א.

שלמה טנאי – המרכז לתרבות, ת"א. חדוה איש שלום – מנהלת ביי"ס, ירושלים.

פלטיאל סגל – מחלקת הארגון בוועדה הפועל.

חוסני ביאדסי – עתונאי, כפר בקה-אל-גרביה.

מרים צידון – דור ההמשך, מועצת הפועלות.

תמר גריזים – מדור הדרכה לצרכנות.

רות ראלי – מנהלת מרכז קליטה.

פעילותנו בוועדות מכון התקנים

נציגינו פועלים בוועדות השונות, כמפורט:

שם הנציג	הוועדות
1. יוחנן קראוס, מהנדס, טכנולוג מזון	ועדת התקינה למרקים
2. המר גריזים, מועצת הפועלות	למכשירי חימום ובישול
3. רבקה אלפרט, מועצת הפועלות	מידות הלבשה
4. רם שפי, מהנדס	מפסק מגן בורם פחת ובורם לאדמה
5. דורה לוי, הנוער העובד	סימון והוראות על מוצרי טקסטיל
6. יצחק וינוגרד, הרשות המרכזית לצרכנות	מתקן קליטה לרדיו וטלוויזיה לתורן משותף
7. אורה אופנהיים, מזכירת ארגון העובדים הסוציאליים	איסום ירקות
8. מרים צידון, דור המשך ב" מועצת הפועלות	חלב ומוצרי
9. אראלה איתן, מהנכת	שמני מאכל
10. יהודה וינהולץ, מהנדס	צנורות גומי ופלסטיק
11. רות תירוש-בראון	עגלות ילדים ומגהצים
12. הנה קולט, מנהלת מטבח נסיוני של מועצת הפועלות	ילקוטים

★ **פעלות שונות**

א) ביצי איסום

לאור התלונות הרבות שקבלנו על ביצי האיסום, קיים נציגנו, שלום כהן, בירור עם מועצת הלול. בהת" חשב בעובדה, כי ההטלה אינה רצופה כל השנה, אין מנוס מאיסום ביצים בבתי-קירור. אך מתברר, כי הצד הטכני של האיסום לא עמד על הגובה הדרוש. תבי- עתנו היא, כי להבא יסומנו הביצים מהאיסום, כדי שהצרכן יוכל לזהותם בנקל ויעמוד על טיבם.

ב) אספרגוס פרי הגליל

מאחר והאספרגוס שהופיע בשוק היה סיבי ולא ראוי למאכל, אלא לבישול – תבע נציגנו, שלום כהן, מהמפעל, כי עובדה זו תצויין על כל אריזה. המפעל נענה לתביעתנו בחיוב.

מברק ברכה מהאיגוד להגנת הצרכן
נוזהה קצב ארלוזורוב ועד הפועל
תל-אביב
ברכות לבביות לך ולעוזריך בעבודתך
למען הצרכן
אירמה פולאק

לכבוד הרשות המרכזית לצרכנות !

חבר נכבד,
בתשובה למכתבכם מספר 1575 מתאריך 27.2.70,
הנני להודיע שבאתי על ספוקי בעזרתכם. אני מודה
לכם מאד על הטפול המסור והמהיר.
בתודה רבה,
רג'ניאנו שלום, רח' הגייסות 4
יד-אליהו, ת"א

לכבוד
רשות המרכזית לצרכנים
בית הועד הפועל
תל-אביב

מוצאים אנו לנכון להודות לכם בזה על
הענותכם המלאה בעניין קבלת תמורת הריהוט
שהזמנו מ„רהיטי-רות” בע”מ – ת”א, למרות
שאפסו תקוותנו לקבלם עד הרגע האחרון, עקב
אי קיום הזמנה שלא בוצעה כמובטח.
מוכרחים אנו לציין שלולא נתקלנו בעזרה
מיידית ומלאה כמו זו מצדכם, היינו יוצאים
בהפסד ניכר מאוד. (סכום של אלפיים לירות),
אשר הינו הפסד כפול עבורנו בתור זוג צעיר
שאך זה עתה נישא והמפרנס הינו חייל.
תודתנו נתונה לעו”ד אשר פניאס, שעשה
ועושה למעננו רבות בעניין הנ”ל.
ושוב, הרבה הרבה תודות לכולכם.

בכבוד רב,
משפחת אלון, עכו

אגרת לצרכן

חבר השופטים לבחירת המסעדות המצטיינות
במסגרת 'שבוע אילת'

נוס. 9
תמוז תשלי"א
יוני-יולי 1971

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הרשות המרכזית לצרכנות, רחוב ארלוזורוב 93, ת"א
טלפון: 111-261.

עריכה: דוד לוצקי
ביצוע: צבי זוהריכהו
דפוס: אותי, תליאביב

בשדה הפעילות

התייצבות מול התייקרות

ב-24 במאי 1971 התקיים כנס ארצי של פעילי הלשכות, מזכירי מועצות הפועלים, מזכירי איגודים מקצועיים, ראשי המשק ההסתדרותי וחברי מנהלת הרשות, בהשתתפות מוזכיל ההסתדרות.

בפתיחת הכנס קרא הח' י. בן-אהרן לכל הגורמים בהסתדרות ובמדינה, להתייצב למערכה נגד ההתייקרויות הפוקדות את המשק. המשתתפים בויכוח טענו נגד גל היוקר ופנו לרשת הקואופרציה הצרכנית לשמש גורם כולם של התייקרות זו.

בסיכום הויכוח תכע הח' בן-אהרן מפעילי הצרכנות, עירנות לגבי גורם ההוצאות בתקציבו של החבר, שאינו כיום פחות חשוב מגורם ההכנסות. כן נתבעה הממשלה לקיים יציבות מחירים ומסים, שהיא היסוד לעיסוקת החבילה; ואילו הקואופרציה נתבעה לשמש דוגמה לרשתות שיווק אחרות בריפון המחירים המאמירים.

לידיעת ציבור הצרכנים!

הלשכה לתלונות מטעם הרשות בועד הפועל של ההסתדרות פתוחה לקהל בימים:

ראשון, שני וחמישי, בשעות 9.00 עד שעה 13.00.

ביום השני פתוחה הלשכה גם בשעות אחה"צ — משעה 16.00 ועד 18.00.

ייעוץ משפטי ניתן ביום שני, בשעות הנ"ל.

אל תשכח לציין כתובתך!

כל הפונה ללשכת התלונות צריך לציין את כתובתו ושמו המלא, בכתב-יד ברור, אחרת לא נוכל לפצל בתלונה.

מגעי הרשות עם גורמים ממשלתיים וציבוריים
בנדון — נמשכים.

נציגי הרשות זימנו את הגורמים ההסתדרותיים
השונים (תנובה, המרכז החקלאי, הקואופרציה הצר-
כנית, חברת העובדים ועוד), בדבר קביעת מחיר אחיד
ומוסכם לבשר עוף. הנ"ל הביעו הסכמה לכך בתנאי,
שהממשלה תתחייב למחיר מינימום וכן לקלוט את
העודפים העונתיים לאחסון. הרשות פנתה למשרד ה-
חקלאות בענין זה. הביורוקרטים נמשכים.

הרשות הזמינה סקר על מחירי הבשר הקפוא
המיובא ע"י הממשלה וכן על סוגי בשר אחרים.

בתאריך 7 ביוני הוזמנה הרשות לוועדת הכלכלה
בכנסת, כדי להשתתף בדיון על מחירי הבשר וטיבו.
בדיון השתתפו הח"ח נוזהת קצב, שלום כהן ודוד
לוצקי.

הגשנו תזכיר לוועדה הכולל את הצעותינו ה-
באות :

1. פיקוח על מחיר הבשר לסוגיו השונים — ולו
לתקופה מסויימת, עד לייצוב מחיריו בשוק.
2. ספיגת חלק מהתייקרות הבשר הקפוא ע"י
הממשלה, וזאת מאחר והנו מצרך חיוני למש-
פחה.
3. בדיקת שיטת המכרזים הגורמת לספרות, ב-
עיקר מאחר ומשתתפים בהם סוחרים לא מור-
שים וגורמים יצרניים אחרים.
4. הבטחת אספקתם של פטימים בכמות מספקת,
ואף מוגברת — כדי לאזן את מחירי הבשר בשוק.
5. הקמת ועדות ממלכתיות בהן ישתתפו נציגי ה-
צרכנות לבדיקת :
  - א. יעילות שיטת המכרזים ;
  - ב. לבדיקת פער התייווך בשיווק הבשר ;
  - ג. לבדיקת התנאים התברואתיים לשיווק ה-
בשר ולשמירה על טיבו.

מוכ"ל ההסתדרות, הח' י. בן-אהרן, זימן פגישה עם שר האוצר
ומסחר ותעשייה, פנחס ספיר, ושר החקלאות ח. גבת, לבירור מחירי
הבשר.

בפגישה השתתפו הח"ח : נוזהת קצב ויהודה כספי.

סוכם על הקמת ועדה לבדיקת הנושא, בהרכב ה"ה : ברום,
מנכ"ל משרד החקלאות ; לוי ארגוב מנהל מועצת הלול ; הממונה
על סחר-חוץ במשרד המסחר והתעשייה, ה' לימור והח' יהודה כספי,
מנהל מדור השיווק בחברת העובדים.

בוועדה הציע הח' כספי את ההסדר כלהלן :

1. הממשלה תבטיח למשך חצי שנה הקרובה אספקת בשר הודו
ופטימים במחיר קבוע המבוסס על מחירי המינימום לחקלאים ;
2. ועדה פריטטית תקבע את המחיר המוסכם לצרכן בהתבסס על
המחירים הנ"ל.
3. הצרכניות מתחייבות בתקופה הנ"ל למכור במחיר המוסכם או
מתחת למחיר זה ;
4. להסדר זה יצטרפו יתר רשתות השווק (השק"ם והסופרסל).

הועדה אשרה עקרונית את ההצעה והטילה על נציג האוצר ל-
הבטיח את הגיבוי הכספי להצעה.

פועלי רמלה נגד ההתייקרות

ב-28 ביוני קיימה מועצת פועלי רמלה פעולות הפכרה ב-30
מפעלים ומוסדות, בנושא ההתייקרות.

המפעלים בהם התקיימה ההסברה הם :

אריגי רמלה ; בנק הפועלים ; לשכת המס ; מבטחים ; „גזיר“,
ביח"ר לעץ ; ביטוח לאומי ; הארגון ; מפעלי „כור“ ; „כרמי-ציון“ ;
„ליר“, ביח"ר לבדים ; קור-עוז, מקורים ; תנובה ; „עורי נח“ ;
לולב, ברגים ; לשכת הבריאות האזורית ; מקורות ; מטמור ; מס-
הכנסה אזורי ; „נשר“ ; עיריית רמלה ; עמידר ; פרי-גן ; צנורות ;
שבת, בתים טרומיים ; אילן — גד, בנין.

מטעם הרשות השתתפו בהסברה : נוזהת קצב, אראלה איתן,
חינה גל, יצחק וינוגרד ודוד לוצקי.

ועדת השירותים בכנסת הקדישה מספר ישיבות לדיון על הצעות והשלמות לחוק המזון, שיונה בקרוב על שולחן הכנסת.

ההצעות שנדונו כללו בין היתר:

בעיות הכריאות והסניטציה של ייצור מזון ושיווקו;

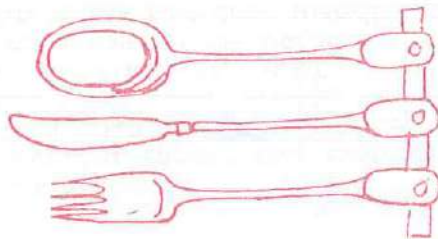
בעיות פיקוח מנכ"ל הממשלה והרשויות המקומיות על מקומות ייצור מזון ושיווקו; אריות מוצרי מזון חיוניים ומניעת פגיעתם התברואתי;

דאגה למסחר הוגן, מניעת פסים והימורים למיניהם;

הקניית מעמד לארגוני הצרכנים והכנת הוקרה לפעולותיהם ההשוכות, וכיו"ב.

מטעם הרשות השתתפו: דוד לוצקי ועדה לכנון; ומטעם המר"עצה הישראלית לצרכנות — הח' שלום כהן ועו"ד מאיה תבורי. הרשות הנישה לוועדה הנ"ל מספר הצעות אשר כללו:

- (א) בקשה לעיין בהצעת חוק המזון לפני הגשתו לכנסת;
- (ב) מתן מעמד למשקפים ופעילי הארגונים הצרכנים, להוות כוהות עזר למפקחים;
- (ג) זירוז משפטים והקלת הליכים להגשת תלונות על טיב מזון וכיו"ב;
- (ד) מתן חסינות לארגוני צרכנים בפרסום תלונות על טיב מזון, לפני מתן פסק-הדין;
- (ה) ריכוז הפיקוח על ייצור מזון ושיווקו;
- (ו) קביעת מחיר אריות לחם אחיד בתוך הצו;
- (ז) קביעת תקנים לייצור מזון;
- (ח) להקדיש תשומת-לב לבעיות שיווק הבשר, אחסונו והובלתו;
- (ט) לחייב בדיקת מצב כריאותם של עובדים בייצור מזון וב-שיווקו;
- (י) הכללת נושא הצרכנות למסגרת הلمודים בכיה"ם;
- (יא) הנמכת הפיקוח מטעם הרשויות המקומיות;
- (יב) טיפוח תודעת האזרחים על זכויותיהם והובותיהם בתחום הצרכנות.

העלות המחירים ע"י הממשלה על בשר קפוא, גרמה לצמצום הצריכה בסוג בשר זה, ב-20% ומעלה, והגדילה את הביקוש לבשר טרי, בשר הודי ופטמים. מאחר והיצע הבשר הטרי הוא יציב, גרם הדבר להעל-אה ניכרת של מחיר בשר הודי, על אף גידול היצע שלו.

בפגישה של נציג הרשות, הח' דוד לוצקי, עם מנכ"ל משרד החקלאות, ה' איתן ישראל, ב-27 במאי, נתברר המצב של אספקת בשר הודי ופטמים ו-הסיבות שגרמו לעליית המחירים.

מצב האספקה מתחילת שנה זו של בשר עוף הוא: (בסוגריים — החודש המקביל, אשתקד). ב-טונות:

החודש	פטמים	הודי
ינואר	5,600 (5,500)	1,700 (893)
פברואר	5,430 (4,600)	1,250 (1,000)
מרץ	6,500 (5,425)	1,450 (944)
אפריל	6,600 (4,925)	2,000 (1,124)
מאי	7,500 (5,000)	2,000 (1,150)

המספרים הנ"ל מעידים, כי אמנם הוגדלה כמות בשר ההודי במידה ניכרת, אך לאחרונה התרחש דבר, שלא היה קיים קודם-לכן והוא: יצרני הנקניק החלו לרכוש כמויות גדולות של בשר הודי, בכל מחיר ש-הוא, ודבר זה גרם לצמצום ההיצע לצרכן הישיר. לייצרני הנקניק כדאי לשלם מחיר גבוה יותר לעוף הודי, לרעת הצרכן, כי הנקניק מפצה את יצרניו.

הרשות פנתה בתביעה לשר החקלאות, לתכנון מיידי נאות של בשר ההודי, כדי שהצרכן לא יאלץ לשלם מחירים גבוהים למוצר חיוני זה, אך ורק מפני שההיצע שלו אינו בתאום עם הביקוש.

כן סוכם בין שני הנציגים הנ"ל, לבחון את בעיית הפער בתיווך ושיתות השיווק, הגורמים, לדעתנו, להתייקרותו של הבשר במידה רבה. הרשות פנתה גם לשר החקלאות בדבר ביצוע המלצות ועדת חזני, לצמצום פער התיווך.

צריכת בשר ועוף לשנה היא: בשר טרי (נקי) 10-12 אלפי טון, לעומת 32,000 טון בשר קפוא;

בשר עוף נצרך בשיעור של 85,000 טון לשנה — מזה 85% בשר עוף (פטמים) ו-15% הודי. התעשייה צורכת השנה כמחצית הכמות של בשר הודי, לעומת כמה עשרות טון. בלבד, אשתקד.

סיירות הדיווח בפעולתן

לאחר תקופת הכנה לביורר הצד המשפטי והציבורי, החלה הרשות המרכזית להפעיל את סיירות הדיווח ב־20 ישובים, באורח נסיוני.

הרשות הוציאה הוראות מפורשות למשקיפים על סמכויותיהם ומיגבלותיהם. להלן תמצית ההוראות, כמפורט:

א. תפקיר המתנדבים:

לעזור לרשות לשמור על זכויות הצרכן הישראלי, הקבועות ב־חוקי המדינה. כדי להקל על מלוי התפקיד הזה, החליטה הרשות ל־העניק לכל מתנדב תעודת משקיף צרכנות אישית, שאינה ניתנת להעברה.

ב. הנושאים הראויים לתשומת לב:

- (1) אם מוצגים מחירים בחנויות, או במסעדות;
- (2) אם קיימת הפקעת מחירים;
- (3) אם מקפידים על משקל מדויק;
- (4) אם טיב המוצר סביר;
- (5) אם אין מעלימים מיצרנים עממיים מסויימים;
- (6) אם השרות אדיב;
- (7) אם הנקיון והנאי התברואה משביעים רצון.

ג. הבקורים במקומות:

הבקורים במקומות יבוצעו ע"י זוגות משקיפים, כדי לשמור על אובייקטיביות הדיווח.

ד. דיווח הפעולות:

המשקיפים ידווחו בהקדם ללשכה המקומית, או לרשות, על פעולותיהם וממצאיהם. מתנדבים אחרים ידווחו על הממצאים ש־נחקלו בהם, תוך־כדי־קנייתיהם, והראויים לתשומת־לב ותגובה.

מספר מומחים נענו לבקשת הרשות לשמש כמשקיפים, תוך־כדי־קנייתיהם, ביניהם הפרופ. קוט; פרופ. בר; פרופ. קלינברג ועוד רבים אחרים.

הצרכן לא ייפגע מעליית מחיר אבקת החלב

יו"ר הרשות קיימה מנעים דחופים עם נציגי משרד ה־מסחר והתעשייה ועם היועץ המיוחד של שר המסחר והתעשייה, מר משה זנדרברג — פנרון.

הגורמים הנ"ל הודיעו לנו באופן ברור, כי עליית המחירים של אבקת החלב, כתוצאה מעליית מחירם בחו"ל — לא תמגע בצרכן.

צוות המומחים דן על שנוי האריזה לחלב

צוות המומחים לענייני תזונה וסניטציה, ליד הרשות, דן בישיבתו האחרונה בהצעות למעבר מארי־זת זכוכית לפלסטיק לחלב.

בפתיחת הדיון הודיעה החב' נוזהת קצב, כי ההישג לאפשר לציבור אריזה חד־פעמית של פלסטיק, בנוסף לבקבוקי הזכוכית, מעמיד עתה בפני הרשות הדילמה: איזה סוג אריזה מפלסטיק מבטיח יותר את בריאות הציבור?

הצוות נתבקש לחוות דעתו על חשיבות שנוי האריזה וטיבה.

לאחר מתן הסברים ע"י נציגי תנובה ומשרד הבריאות, על טיבה של האריזה מפלסטיק החל הדיון בהשתתפות: פרופ. ז. לויטוס, מרצה באוניברסיטת ת"א, פרופ. ת. מנהיים, ראש המחלקה לטכנולוגיה של מזון בטכניון; פרופ. א. בר, מנהל המחלקה האנ־דוקונולוגית בביה"ח בלינסון; ד"ר טורטן, מהמכון למחקר ביולוגי; פרופ. י. קוט, מומחה לטכנולוגיה של מזון בטכניון; ד"ר י. קורן, מומחה לאפידמולו־גיה בקופ"ח ואחרים. המתווכחים הדגישו את הצד הבריאותי, האקולוגי והכלכלי של שנוי האריזה ל־פלסטיק.

בסיכום הדיון הציע הד"ר י. קורן, מרכז הצוות, כי מאחר והנושא דורש לימוד והעמקה, לגבי עצם ה־צורך בשנוי האריזה, סוג הפלסטיק הרצוי ביותר, התחום האקולוגי, הכלכלי והציבורי — רצוי להטיל על ועדה בהרכב הח"ח: פרופ. בר, פרופ. מנהיים ו־ד"ר טורטן לבדוק את הנושא, לבחינותיו, ולהביא ה־צעות מומסכות למליאת צוות המומחים, בהקדם. ההצעה אושרה.

„אין לשנות את הקריטריון לפיו פועלות ועדות המחירים ואין כוללים תוספות בשכר בחישוב להעלאת מחירים” — החליטה הוועדה המרכזת, בישיבתה מיום 8 במאי.

הדיון בנושא הועלה לפי פנייתם של הח"ח נוזאת קצב ונתנון. מאזכיר ההסתדרות וחברי הוועדה המרכזת, הביעו דאגה חמורה על ההתייקרות שחלו לאחרונה לגבי מיצרכים רבים הפוגעות בשכרו הריאלי של העובד.

★ ועדות המחירים חייבות להגביר פעולתן

ועדת המחירים למסחר, שרותים ומלאכה, בראשותו של ה' ד. טנה, טיפלה לאחרונה בכמה נושאים הנוגעים לשירותים במוסכים, אחזקת מעליות, הובלת גז, מחירי תרופות, הובלה וכיו"ב.

לצורך זה הופעלו כמה ועדות-מישנה בהן פעלו נציגי הרשות: בלה טל, דוד לוצקי, ושלום כהן.

נציגנו במליאת הוועדה, דוד לוצקי, מתח בקורת על דרך פעולתה של הוועדה, אשר משמשת כתובת לקבלת תביעות להעלאת מחירים, במקום להיות יוזמת לשמירת המחירים באותם התחומים הרבים אשר לא פנו לוועדה, לקבלת היתר להעלאת מחירים.

כן טען נציגנו, כי הוועדה הצטמצמה בטיפול מספר נושאים מוגבל בתחומי המזון והשירותים, תחת אשר להרחיב את שטח הפעולה לתחומים נוספים של ביגוד והנעלה, בניה, סחורות-יבוא ושירותים — בהיקף רחב יותר. כן חסר המעקב לגבי אותם המחירים שאושרו ע"י הוועדה, אם הם נשמרו במציאות. אותם אמנם פונקציית הפיקוח היא בידי המשרדים הממשלתיים המתאימים, אך הוועדה חייבת לתאם בנדון עם הגורמים הממשלתיים.

הטיפול באריזת לחם אחיד — נמשך

הוועדה בהרכב ה' רוזין, טכנולוג המזון במסחר ותעשייה, ודוד לוצקי, היועץ הכלכלי של הרשות, נפגשו עם נציגי המאפיות בכל הארץ, כדי לסכם פענין אריזת הלחם האחיד והכללתו כצד מוכר-ריום הנ"ל תחשיבי לחם אחיד ארוז כצה"ל ועלות האריזה בכמה מאפיות גדולות בירושלים. הוועדה תסכם את מיומציאה בהקדם, ותגישם לאישור משרד המסחר והתעשייה. הויכוח העיקרי מתנהל עם נציגי המאפיות התובעים תוספת מחיר גבוהה מדי בעד אריזת הלחם האחיד; וכן מפררים סוג הנייר לאריזה, מאחר והציוד הקיים ברוב המאפיות הגדולות בארץ מתאים לאריזה נייר פוליטילין, ולא נייר קרפט.

הרשות עושה מאמצים להגיע ללחם אחיד ארוז, בהתחשב עם התועלת הבריאותית הרבה שכבר; וכן עומדת האריזה על טריות הלחם ומונעת כזכוו. ברור, כי אותם הצרכנים אשר יעדיפו, על אף זאת, לחם בלתי ארוז, יוכלו להשיגו בנקל, במחיר הרשמי המזול. גם משרד הכריאות, וועדת השירותים בכנסת, ממליצים על אריזתו של הלחם האחיד מהטעמים האמורים לעיל.

שי למשפחות מרובות ילדים

כיוזמת הרשות, נענו האגודות הצרכניות בתל-אביב ובחיפה, לשלוח שי פסח למשפחות מרובות ילדים. לפי רשימה ערוכה מראש, נשלחה ברכת החג, בצרוף תלוש זכויות 15 ל"י, ל-200 משפחה, המונות מ-6 ילדים ומעלה, בהתאם להמלצתן של מחלקות הסעד העירוניות; בחיפה נשלחו 120 חבילות, שהכילו מצות, יין ודברי מתיקה, למשפחות זקוקות.

המשמרת הצעירה פעילה בצרכנות

המשמרת הצעירה במפלגת העבודה החליטה להכיל את נושא הצרכנות במסגרת פעולותיה. לצורך זה באה בקשר עם הרשות, כדי להשתלב בפעילותינו. נציג המשמרת הצעירה ברשות הוא עורך-הדין הרניק.

סל הצריכה שלנו

הלבשת קיץ 1971

ההלבשה הקיפית מהווה תמיד בעיה רצינית למתכננים בארץ, בגלל התנאים האקלימיים המיוחדים וכן בגלל עונת הקיץ המתמדי. בהלבשה החדשה אנחנו מושפעים תמיד, מיצרנים אירופיים; אולם בתנאים הספציפיים של הקיץ שלנו, אנו יכולים לקבל מהם רק את הקו ואת הסגנון ולעשות בהם שימוש לחומרים המתאימים לנו.

ענייני סימני היצר כפיסים בקיץ 1971:

א. שליטת הסריגים

ב. סגנון הפשתן, או כפי שאנו רגילים לקרוא במקור — ה"ליינג".

א. הסריגים:

בולטים בראש וראשונה בחולצות הקיץ לנשים וילדים, אבל יותר מכל שנה אחרת לחולצות גברים. הסריגים עשויים מחוטים, במבנים שונים.

(1) סריגי כותנה אופנתיים הם במיוחד במבנה "פריטה" — מגבת, חלק או בדוגמאות זיקרד. הסריג נעים בגלל הספיגות הגדולה, ההג' בלה היא בחוסר יציבות בכביסה, דהיינו התכווצות לאורך ההתרחבות בלתי אחידה. על מנת למנוע את ליקוי זה, עשוי השנה חלק גדול של סריגי מגבת בתוספת חוט ניילון-סטרץ, שמטרתו לשמור על יציבות המידות בכביסה. את החולצות ממגבת כותנה עם סטרץ מכבסים במים פושרים.

(2) סריגי אקרילן בסגנון כותנה הם קלילים, יפים ושומרים על צורתם בכביסה מותאמת להוראות.

(3) סריגים סגנון פשתן הם מאד אופנתיים, ומומלץ רק על תערובת של פשתן עם סיבים סינטטיים, אחרת אין שום שמירה על מידות ההתמתחות הגדולה; החלק של הפשתן בסריג זה עושה אותו לא רק לאופנתי, אלא מגדיל את כשר הספיגות וע"י זה את הנעימות בלבוש של הסריג.

(4) סריגים מחומר פולינווי הם נעימים מאד בקיץ שלנו בגלל הספיגות הגדולה. הסריגים המומלצים הם המעורבים עם כותנה.

החומר הפולינווי הוא חומר מלאכותי מחזוק, ומתאים במגע עם הגוף. באירופה משמשת תערובת הפולינווי בסיס לגופיות ותחתונים. (5) סריגים מפוליאסטר נפחי המופיע בשמות דיאלון לופט טרוורה 2000, טרילן הלגה — הם הבסיס לחולצות טובות לנשים וגברים. השנה הנן החולצות קלות יותר ונעימות למגע. הסריג קל לכביסה אבל אינו סופג זיעה.

ב. הארליגים:

אופנתיים וידועים בשם "פשתן", מהווים סגנון או דימוי פשתן, אבל הם עשויים מכותנה או מסיבים מלאכותיים. בדי כותנה עדיי פים בגלל היציבות, קלות הכביסה והגיהוץ. הבדים הם חלקים, מודפסים ולפעמים ארוגים בדוגמת רקמה. הבדים בסגנון פשתן הם כבדים יותר ומתאימים לשמלות מעבר, הצאיזות ומכנסים. הצבע הבולט הוא הטבעי. השנה חל שיפור ניכר גם ב"ליינג" המלאכותי ע"י אשפרה המונעת התקמטות והתכווצות.

הארליגים הקיציים השימושיים ביותר לאקלים שלנו, הם האריי גים הקלים מכותנה מסוג פיקה, סטיץ ובמיוחד בטיסט. ישנם היום בדי בטיסט שהם לא שקופים כתוצאה מצורת האריג וההדפסה. בדי פיקה הם השנה דקים וקלים, שעברו כולם תהליך נגד התכווצות והתקמטות. התכוונות האלו מאפשרים כביסה קלה (ללא השרייה) וכמעט ללא גיהוץ.

לשמלה טובה, יותר, אבל מאד פרקטית לאשה העובדת, הבד המתאים הוא הידוע בשמות טריצל או רונל — סגנון משי עניבה. הבד מודפס, ניתן לתפירה בכל דגם שהוא — מומלץ לסגנון כותונות — עם חיוק בצווארונים, דשים, כיסים בחומר עור חדש בשם פליוילין; השמלה קלה, נעימה בלבוש, לא מתקמטת, כביסה קלה ללא גיהוץ. לשמלות אלגנטיות אנו פונים לסיבים סינטטיים, למרות שהם לא ספיגים, במיוחד, מפני שהן מיועדות לערב ולמקומות ממוזגים. למטרה זאת מתאים הפוליאסטר באריגה קלה, בסגנון ג'רגיט ויוואל Volle. השמלה קלילה, לא מתקמטת וניתנת לכביסה בקלות. התפירה המתאימה מהווה גורם חשוב. יש לשמור על חומרי עור ועל התפירה במחט דקה. הבדים הדקים השקופים דורשים בטנה הלקית ממשי קל, לא מחוברת, על מנת לאפשר כביסה נפרדת.

באזורים קרירים בארץ, ובשעות הערב, נוכל להמשיך ולהננות משמלות עשויות פוליאסטר נפחי (דיאלן לופט); בד מסוג זה מיועד עכשיו לא רק לנשים, אלא גם לגברים, למכנסים ולחליפות. מבהר הבדים בשוקים שלנו הוא עשיר השנה, וכל אחד יכול לבחור את המתאים למטרתו ולטעמו האישי.

(מוגש ע"י ועדת האיכות)

- „שבוע הצרכנות“, הראשון בסוגו מטעם הרשות, נפתח כמוצאי שבת, האחד במאי, באילת.
- מטרת הרשות לקראת מיבצע זה, היו:
- ★ לסיוע בטיפוח תודעת הצרכנות בקרב האוכלוסיה המקומית;
- ★ להביא לקביעת מחיר אחיד למוצרים היוניים באילת, כפיית הלחי הארץ;
- ★ לעמוד על מידת הנקיין והאדיבות במסעדות;
- ★ להבטיח פתרון בעיות השירותים והביטוח של מוצרים כריי קיימא.

„שבוע הצרכנות“ החל בישיבה הניגית של מועצת הפועלים, בהשתתפות החב' נווהת קצב, חברת הועדה המרכזת ויו"ר הרשות, סגן ראש עיריית אילת ומזכיר מועצת הפועלים. החב' נווהת ציינה מדבריה, כי הרשות המרכזית לצרכנות מתכוננת במיבצעה זה, ל" הביא לתודעתם של הגורמים הממלכתיים והציבוריים במדינה, את בעיותיה המיוחדות של אילת הנובעות ממיקומה הגיאוגרפי, וקשייה האקלימיים והם לטפח תודעת הצרכנות בקרב תושבי אילת. כן הביאה החב' קצב את הבטחה על התימת שר המסחר והתעשייה על צו הקובע מחיר מסימולי של 30 אג' לבקבוק משקה קל, לקומת 70 אג' קורב"לפן.

בתכנית שבוע הצרכנות התקיימו: מינחה בנושא הנדון לילדים, בהשתתפות שמואל רוזן מ"קול ישראל"; חלוקת פרסים על חיבורים בכתהיים על נושא הצרכנות; ציון לשבח של מסעדות כעבור אר"י בות ונקיון; ערבי הסברה, הדגמות ותערוכות מזון בקרב חברות ארגון אמהות עובדות, הקרנת סרט על הצרכנות, פרסום והסברה בעתונות המקומית, פעולות של מועצת הפועלות, ועוד.

המסעדות שצויינו לשבח הן:

1. בכר
2. המפגש
3. פונדק הבירה

חבורי התלמידים שנבחרו, עסקו בנושאים:

- הקירה להגנת הצרכן והשיבותה — דינה בר-עקיבא;
  - הצרכנות — נוסבאום צביה;
  - שביתת קונים, היש לה הצדקה? — אורי פרגר;
  - חשיבות ההוקים להגנה על הצרכן — רחל שטינר.
- כל הנ"ל הם תלמידי כתיה י'.

בשבוע אילת הוענקו הוזלות מחירים ע"י המשכיר המרכזי ו" המשכיר לצרכן; הקואופרטיבה הצרכנית, תנובה; כמייכן כמנה הנויות פרטיות וארקיע.

לאחר שהגיעו מספר רב של תלונות נגד „המכל" לה לאמנות" וקורסים שנוהלו ע"י נעם ידיאל, דן כהן וזאב שמיר, ובמעקב אחר פירסומיהם שהסתתרו מאחורי מספר תבות-דואר, בלי לציין שם, הוברר למחלקת התלונות ברשות, שהקורסים שהובטחו ל- קריינות לאופנה, לדיילות, לשירה, לדוגמנות — לא היה להם כיסוי. הרשות פנתה לכתב „ידיעות אחרות" ונת" : צבי עמית ואילן כהן. הנ"ל חקרו את פרשת הקורסים ופירסמו סידרת כתבות שחשפה רשת ענפה של העוסקים בקורסים, שכל מטרתה היתה להחתיים נוער על שטרות, וברוב המקרים ללא מתן תמורה, כפי שהובטחה מעל גבי המודעות.

כן נהגו מפרסמי הקורסים להבטיח, כי מי שיר- צה לעזוב את הקורס, יחזירו לו את השטרות. התמי- מים שהאמינו, מצאו עצמם במשרדי ההוצאה לפועל, כשנדרשו לכבד התימותיהם על השטרות. לאחר ה- פירסום הרחב „בידיעות אחרונות" ובעתונים על מע- שי הונאה, נעצרו 3 מארגני הקורסים לשבועיים ו- שוחררו בערבות עד להעמדתם לדין.

בינתיים נערמות ברשות התלונות מצד נערים, נערות, חיילים ואף ילדים ונכה צה"ל שהולכו שולל והוחתמו על שטרות.

בכנס של „מרומי הקורסים" נבחר ועד פעולה בראשותו של הח' יואל חניכי, שנטל על עצמו, בסיועה המלא של הרשות לצרכנות, לעזור לכל אלה שנפגעו.

הצרכנות בסקטור הערבי

חבר המינהלה של הרשות, אמל באצר עדין, ומזכיר ועד הפועלים בדליאת אל-כרמל, פנה למשרד המסחר והתעשייה, בדבר הפקעות מחירים למזון במקום. לאחר בקורת מתאימה מצד הממשלה, הוחזרו המחירים לקדמותם.

למכתבה של החב' נווהת קצב אל משרד המסחר והתעשייה, על הפקעת מחירים בכפרים ערביים, הודיע סמנכ"ל המשרד, מר דוד זהבי, כי מבקרי המשרד מבקרים בקביעות בכפרים הערביים ומד- ריכים את המשווקים למיניהם להציג מחירים ולשמור על הגינות מסחרית. בצורה כזו בוצעו כ-600 בקורים ב-34 ישובים, וכתוצאתם נפתחו 37 תיקים משפטיים ונשלחו 221 אזהרות.

תיק התלוונות

אי-הצגת מחירים בבוטיק „אספרי“

בעקבות תלונה שהוגשה ע"י הרשות המרכזית לצרכנות, על אי-הצגת מחירים בבוטיק האמור, הוגשה תביעה משפטית ע"י משרד המסחר והתעשייה. בית משפט השלום, בישיבתו מיום 18 באפריל, מצא את הנ"ל אשם ודן אותו לקנס, בסך 250 ל"י.

משקיפי צרכנות ססיירו בר"ג והגישו דוחות למשרד המסחר והתעשייה, הביאו להטלת הקנסות על חנויות שלא הציגו לוחות מחירים.

תודה – לרשות

ברצוני לברך על היוזמה של הרשות המרכזית ועל ההגנה שנותנת לצרכן, שלא יעמוד חסר אונים. קניתי תנור „זופו“ – שהיה לקוי מתחילתו – לפני שנתיים, כל טענותי לא מצאו אוזן קשבת. פניתי בחיפה לחב' אילנה ערמון, שפעלה במסירות רבה בעקשנות ומרגע היכנסה לתמונה חלה תזווה בענין, ואחרי למעלה משנתיים קבלתי את כל כספי חזרה. תבואו על הברכה.

בכבוד רב,

ע. קשת

רח' קדימה 25, חיפה

לגב' גל,

ברצוני להודות לך על מאמציך בנדון המכבסה „דיאנה“. אכן, המאמצים נשאו פרי ועמד התודה.

דוד בן-סימון, תל-אביב

לכבוד

הרשות לצרכנות,

ברצוני להודות לכם עבור הטיפול המסור בתלונתי, ורמביא לידיעתכם כי קבלתי את הנעליים.

טל אברהם, תל-אביב

הוועדה לאיכות המוצר החלה בפעולתה

במסגרת הוועדה לשירותים שליד הרשות, החלה לפעול הוועדה לאיכות המוצר. בדיון ראשון, שהתקיים ב-11 במאי, הציגה יו"ר הוועדה, המהנדסת מרים מילר, את קווי הפעולה להבא.

המרצה הדגישה את חשיבותו של התכנון המוקדם של טיב ה"מוצר; חשיבות הפיקוח הציבורי והמקצועי על המוצר מטעם מכון התקנים, וכן ערבותו של הצרכן לטיב המוצר, לאחר ייצורו, ותגובתו הנכונה במקרה שלא בא על סיפוקו, ורומה.

יש לציין, בצער, כי מספר הפונים אל מכון התקנים הוא קטן, יחסית, ודבר זה מעיד על חוסר תודעה אצל יצרנינו לחשיבות תו התקינה, ולשכנוע הצרכן בטיב המוצר הישראלי.

בדיון השתתפו גם נציגי מכון התקנים וועדות התקינה. סוכם להביא לדיון הקרוב את הנושא: איכות הייצור במפעלי חברת ה"עובדים.

הרכב הוועדה לאיכות המוצר:

1. אינג' מרים מילר, יו"ר הוועדה, ראש המחלקה לבקרת איכות במכון התקנים;
2. אינג' הדר, ראש מחלקת התקינה במכון התקנים;
3. אינג' ורד, ראש מחלקת התקינה במכון התקינה;
4. אינג' יוסף חיים, מנהל המדור לבקרת איכות במכון ל-פירון העבודה;
5. שלום כהן, הרשות המרכזית לצרכנות;
6. בלה טל, מועצת הפועלות;
7. אראלה איתן, מחנכת;
8. מטילדה מושקוביץ, חברה במינהלת תו תקן;
9. נציג חברת העובדים;
10. חוה קלמן, מהנדסת טקסטיל, המשביר המרכזי;
11. אורה אופנהיים, מזכירת אגוד העובדים הסוציאליים;
12. יהודה וינהולץ, טכנולוג לעיבוד מתכות;
13. עו"ד הרניק;
14. ודאד סאליים, נציגת המדור לנשים ערביות במועצת הפועלות;
15. תמר גריווים, מועצת הפועלות.

מכון התקנים מקיים פעילות מקצועית ממועפת בתחומי ייצור שונים. לאחרונה פורסמו תקנים חדשים, הצעות תקן למוצרים חדשים כלהלן:

(א) תקנים חדשים

פורסמו תקנים חדשים הנוגעים לנושאים שונים:

צבעים ולכות; ראש כרוז מפנסוגת נחושת; סיר הידרטי; ציוד השמלי הנוער לשימוש באטמוספירות נפיצות; שיטות בדיקה לקביעת טמפרטורת הצתה, ועוד;

(ב) הצעות תקן שפורסמו לבקורת

היתולים; מיכלי שמיפה, ועוד;

(ג) נושאים חדשים

עגלות ילדים; צנורות לרדיאטורים ככלי רכב, ועוד;

(ד) מיפרטים חדשים שפורסמו

ממרישת להדרכת נעליים; אמוכי שמן; מחזיקי אלקטרודות לריתוך יד.

(ה) רביזיות

מפסקים; מנעול חכוי לדלת סוככת; כוכנות למנועי שריפה פנימית.

הרצאה במרכז הישראלי לניהול

ב-27 במאי הרצתה החב' נווהת קצב בפני חברי המי"ל, על תפקידיהם של אלגוני הצרכנים בחברה ומשק. הנחה את ההרצאה הד"ר מ. פרי, מהאוניברסיטה העברית.

הצרכנות במועצת פועלי ירושלים

ב-17 ביוני הרצתה החב' נווהת קצב במליאת מועצת פועלי ירושלים, על בעיות הצרכנות בשעה זו.

סיור בבית שמש

במסגרת יום אירוח, שערכה מועצת פועלי בית שמש לחב' נווהת קצב, נתקיים סיור במפעלי המקום ובמוסדות ההסתדרות. מליאת מועצת הפועלים שהתקיימה לאחר מכן, הוקדשה לדיון בנושא הצרכנות ותכנון פעילותה של הלשכה לצרכנות במקום.

עובדות קופ"ח לומדות צרכנות

הח' דוד לוצקי הרצה על התקציב המשפחתי בפני עובדות קופ"ח ביפו והחב' שלום כהן — על בעיות הצרכנות ברעננה.

מועצת פועלי רמלה דנה בהתייקרות

מועצת פועלי רמלה קיימה ישיבת מליאה, בהשתתפות ועדי עובדים, על גל ההתייקרויות ותפקידי המועצה, וקיבלה החלטות מתאימות. מטעם הרשות השתתף הח' דוד לוצקי.

מועצת הפועלים בלוד במאבק נגד ההתייקרות

בתאריך 3.6.71 התקיימה ישיבת המליאה של מ.פ. לוד, בהשתתפות יו"ר הרשות הח' נווהת קצב ומנהל הלשכות הח' וינגרד יצחק. ועדי העובדים השמיעו מהאה הריפה על ההתייקרויות אשר חלו בחודשים האחרונים בענף המזון הלבשה והנעלה. לבלימת היוקר דרשו להטיל פקוח על מצרכים על ידי הממשלה. מוכירות המועצה העבירה את החלטות המליאה לוועדה המרכזת ומשרדי המסחר והתעשייה.

הסברה בבתי"ס

הח' שלום כהן הרצה בפני תלמידי בתי"ס בבתי"ס, על נושא הצרכנות.

בתנועת הצרכנות העולמית

נצחון צרכני ביפאן

הנשים היפאניות מתמרדות נגד קובעי המחירים ו...מנצחות.

התעשייה החשמלית היפאנית הורידה את מחירי הטלוויזיות הצב"עוניות ב-10%—27%. הורדות אלה היו הוכחה לכשלון שנחלה התע"י שיה במלחמה עם תנועת הצרכנות היפאנית. עתה תחול הורדה גם במחירים של יתר המוצרים החשמליים. התעשייה נאלצה להיכנע ללחץ משרד המסחר והתעשייה היפאני.

ההכרעה באה אחרי מלחמה בת ששה חודשים שניהלו המשת ארגוני הצרכנים היפאניים ושביתת קונות של עקרות הבית היפאניות. כיום נמכרים מכשירי טלוויזיה במחיר שהוא נמוך ב-20% מהמחיר שבית החרושת קבע. קבוצת צרכנים אחת, המייצגת כ-6 מיליוני עקרות בית, החליטה להחרים רכישת מקלטי טלוויזיה צבעוניים, מאז ספטמבר 1970. עתה יכולות לקנות עקרות הבית לא רק טלוויזיות זולות יותר אלא גם מכשירים השמליים אחרים שמחירם ירד בהרבה.

חרם זה הביא לירידת מכירות ניכרת. בחברה אחת בלבד ירדו המכירות ביותר מ-14% במשך 6 חודשים. אותה חברה קבעה לעצמה תחזית מכירות של מיליון מכשירים, אך היא מכרה ב-100,000 פחות מהמטרה שנקבעה.

איגודי הצרכנים היפאניים אינם מסתפקים בהורדות האחרונות. הם דורשים הורדת מחיר גוספת. אחד הדוברים הודיע: „אנו לא בטוחים שהחברות שהורידו את המחירים מרויחות עתה פחות או שהן באמת רוצות לעזור לצרכן, או שניהם גם יחד. עכשיו החליטו החברות גם לגלות ברבים את מדיניות המחירים שלהן. ההורדות פשוט מצביעות על התירוצים הצבועים ששלטו בשטח המחירים, לפני הפעילות האחרונה“.

מתוך „מטריב“

נושא הצרכנות ברדיו

- ביזמת הרשות, נכללו ברדיו, בתכנית ל„צרכן“ הנושאים הבאים:
- (1) זכויות מקבלי קיצבה מהביטוח הלאומי;
  - (2) מפעולות רשם הקבלנים;
  - (3) פעילות לשכת הרשות לצרכנות בחיפה;
  - (4) „קורסים“ ללא כסוי (או קורסים לאשליות);
  - (5) בעיות בטיב נעליים.

התכנית לצרכן משודרת בכל יום שני, לאחר החדשות בשעה 11, לפנה"צ.

הסברה בצרכנות לעולים חדשים

משרד הקליטה פנה לרשות, בדבר פרסום חוברות הסברה בנושא הצרכנות, בשפות שונות, כדי לסייע בידי העולים החדשים לחמצא בסבך הצרכנות במדינה ולהבנת בעיותיה. הרשות הסכימה עקרונית לשיתוף פעולה עם משרד הקליטה בדיון.

הצרכנות בקורס לכלכלת-בית

במסגרת תכנית למודים תלת-שנתית מטעם משרד החקלאות למדריכות בהתישבות העובדת, הוקדש יום שלם לנושא הצרכנות, ביום 28.6.71. דוד לוצקי, מטעם הרשות, הרצה ביום עיון זה.

התעשייה הישראלית בשרות הצרכן

מבצע „כחול-לבן“ קיים סימפוזיון ביום 28 ביולי בת"א. מטעם הרשות, הרצה הח' שלום כהן, בסימפוזיון זה.

מחירי ירקות ופירות בעתונות

לפי תביעת הרשות — מפרסם משרד החקלאות סקירות מחירים בעתונות היומית. ציבור הפעילים מתבקש לעקוב אחר הפרסומים הנ"ל. הרשות מכינה מצדה רשימת מיוצרים ומחיריהם אשר מפורסם בהקדם, ותגיע לכל הפעילים וללשכות שלנו לפני פיהם.

השנתיים במדד המחירים לצרכן במרס 1971

(לעומת דצמבר 1970) לפי פריטים

הפריט	כ"פ	הפריט	כ"פ
ארוחות במסעדות ובבית		מזון	
4.2 קפה	0.7	לחם	
2.0 מצרכים בקיוסק	1.5	ביסקויטים ועוגות	
0.2 יתר סעיפי המזון	0.6	קמח	
7.4 ס"ה מזון	0.6	מוצרי קמח	
החזקת הדירה	1.6	דגן ומוצרי דגן	
4.4 עזרה בבית	0.4	ביצים	
2.2 צביעה וסידוד בדירה	9.9	בשר בקר	
3.3 שפוץ הדירה והחצר	9.9	בשר בהמה אחר	
2.5 נפט	33.3	עופות	
0.4 סבון וחמרי נקוי	10.3	בשר משומר	
3.6 צרכי משק בית שונים	4.7	נקניק ונקניקיות	
— יתר הסעיפים	12.8	דגים	
1.6 ס"ה החזקת הדירה	3.9	שמורי דגים	
ריהוט וציוד לבית	—	שמנים ומיוגו	
0.9 ריהוט	0.2	מרגרין	
כלי מטה ומגבות וקשוט	—	לבן וזבדה	
0.6 לדירה	—	שמנת	
0.9 ציוד לא השמלי לבית	0.5	חמאה	
0.5 ציוד השמלי לבית	0.5	גבינה	
0.8 ס"ה ריהוט וציוד לבית	0.4	חבלינים ואבקות מרק	
חינוך, תרבות ובידור	0.2	תה	
— גן ילדים	1.4	קפה	
0.1 בייס גבוה	0.5	קקאו	
1.8 שעורים והשתלמויות	6.2	משקאות קלים	
2.9 ספרים וציוד ללמודים	6.5	משקאות אלכוהוליים	
2.9 תרבות ובידור	0.1	ריבה ודבש	
0.1 יתר הסעיפים	0.1	ממתקים ושוקולד	
2.2 ס"ה חינוך, תרבות ובידור	1.3	ארוחות בעבודה ובבית	

אגרת לצרכן

„האם מוגזם הדבר לדרוש מהקבלן,
מהתעשיין, מהסיטונאי, שיקפידו
בהתנהגותם שלא רק החוק ישמור
על המותר והאסור, אלא שהם
עצמם ישמרו על הטיב, על המחיר,
על המנעות מרווחים מופרזים,
על המשקל הנכון, ועל השירות
הטוב.“

מדברי ראש הממשלה בכנסת ב־28.7.71

מס. 10
אלול תשל"א
אוגוסט - ספטמבר 1971

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הרשות המרכזית לצרכנות, רחוב ארלוזורוב 93, ת"א
טלפון : 111—261.

עריכה: דוד לוצקי
ביצוע: צבי זוהרי-כהן
דפוס: אות

צרכן יקר!

עם הכרזת המדיניות הכלכלית החדשה ב־
עקבות פִּיחות הל"י, הועמדנו בפני מציאות
חדשה ביחס למערכת המחירים בשווקים.

מנקודת ראייתנו הכוללת על המשק הלא־
מי לבעיותנו הסבוכות ובעיקר, עם השנויים
במדיניות הכלכלית האמריקנית, לא היה
מיפלט מפִּיחות המטבע שלנו וממדיניות מִמ־
שלתית כוללת על המלחמה באינפלציה, הגב־
רת כושר ההתחרות של מוצרינו בחו"ל, קיום
תעסוקה מלאה להמשך הצמיחה הכלכלית
ויציבות המשק.

אבל כשנשקיף על הנושא מבחינתו של
ציבור הצרכנים ובעיקר מעוטי ההכנסה ובעלי
ההכנסה הבינונית, עלינו לעשות הכל כדי שלא
תקופח זכותו של ציבור זה לחיות ברמת חיים
סבירה.

הממשלה אמנם הודיעה מיד על פיצויי
התייקרות למשפחות מעוטות ההכנסה, אך ה־
הסתדרות לא הסתפקה רק בזה ותבעה החזרת
המחירים לקדמותם במצרכים בסיסיים; הפע־
לת פיקוח על המחירים גרמה לקורת רוח
ברשות לצרכנות, מאחר והיתה בו ערובה
לשמירה על המחירים.

אנו קוראים לציבור הצרכנים לגלות עיר־
נות לגבי כל העלאת מחירים, לא להיתפס ל־
בהלת קניות מיותרות, להתלונן בכל מקרה של
הונאה במחיר, במשקל או בטיב.

בברכת שנה טובה וחג שמח

ה מ ע ר כ ת

הרשות המרכזית לצרכנות

מ א ח ל ת

ל צ י ב ו ר ה צ ר כ נ י מ

ש נ ה ט ו ב ה

ו מ ב ו ר כ ת

ש נ ת

י צ י ב ו ת ב ט ח ו נ י ת

ו כ ל כ ל י ת

בשדה הפעילות

היערכות הרשות אחרי הפיחות

מינהלת הרשות לצרכנות התכנסה ב-23.8 לשיבה דחופה כדי לדון במצב שנוצר, בעיקבות הפיחות.

חברי מינהלת הרשות הביעו דאגה נוכח העלאות המחירים על מצרכים בסיסיים אשר יפגעו בעיקר בשיכבות מעוטות הכנסה, והתייצבו מאחורי החלטת הוועדה המרכזת לביטול ההעלאות על מצרכים אלה. המינהלה קראה לציבור הצרכנים לא להיתפס לבהלת קניות ולגלות עירנות ולהתלונן על הפקעת מחירים.

מינהלת הרשות הביעה הערכה להטלת פיקוח על המחירים ע"י הממשלה והביעה אמר נתה שהשתלבות משקיפי הצרכנות מטעמה, יסייעו בשמירה על המחירים.

יו"ר הרשות הח' נוההת קצב, מסרה בישיבה של לשכת התלונות על היקף הפקעות מחירים. להבא, יתקבלו בועד הפועל ובסניפים, במועצות הפועלים, גם תלונות על הפקעות מחירי הדירות, וזאת בהתאם לפניית משרד השיכון.

מתוך כנס המנהלה ורכזי הלשכות

הרשות החליטה על עריכת סקר לתגודות המחירים, באמצעות 500 משקיפי צרכנות, ב-40 מקומות בארץ.

פעילות מיוחדת נעשית בשיתוף עם המדור להדרכה וצרכנות במועצת הפועלות.

הרשות מגישה מידע דחוף לציבור ע"י "ידיעונים", פירסומים, אגרות.

פגישה דחופה של נציגי הרשות, המועצה הישראלית לצרכנות ואיגוד הצרכנים, התקיימה עם הממונה על המחירים במשרד המסחר והתעשייה, ד"ר משה מנדלבאום, בה נידונו שאלות הכרוכות בפיקוח על המחירים, בהגשת מידע לצרכנים ובקבלת תלונות.

החזרת מחירי המצרכים הבסיסיים

ופיצויי ההתייקרות

בהתאם להחלטת הוועדה המרכזת, עמד מ"מ מזכ"ל ההסתדרות, הח' י. משל, בראש ועדה מטעם הווע"ה, ובהשתתפות הח"ח נוההת קצב, בן שימחון, וושצינה, אברמוביץ, מויאל, יודין, וויידל, שניהלה מו"מ עם השרים ספיר, אלמוגי וגבתי — להחזרת המחירים של המצרכים הבסיסיים. המצרכים שסוכם על הפחתת מחיריהם היו: חלב, שמן, מרגרינה, וביצים, ואילו מחיר הלחם הוחזר לקדמותו. ההפחתה מסתכמת ב-20 מליון ל"י.

ועדה מקבילה, בראשותו של הח' אברמוביץ, ובהשתתפות הח"ח אפרת, נוההת קצב, זן-בר וזיטלני, ניהלה מו"מ עם שר העבודה, ובהשתתפות המעסיקים ונציגי המוסד לביטוח לאומי, בדבר פיצויי ההתייקרות.

הוועדה החליטה על מתן מענק פיצוי התייקרות בסך 12.50 ל"י לכל שכיר שמשכורתו עד 650 ל"י, כמרכון תוספת של 5 ל"י לילד השלישי, ותוספת של 2.50 ל"י לחודש מהילד הרביעי. כן הוחלט על מתן תוספת חדשית של 7 ל"י לפנסיונרים ולנתמכי סעד.

פיצויי ההתייקרות מסתכמים בכ-60 מיליון ל"י.

משלחת של הרשות, בהרכב הח"ח: נוהת קצב, יהודה כספי, דוד לוצקי, ושלוש כהן — נפגשה עם שר החקלאות לדיון על הבטחת אספקה של מצרכים לחגים, במחירים סבירים. השר הודיע למשלחת על הסידורים שנעשים לאספקה סדירה של ירקות ופירות במחירים סבירים, ועל המאמצים שעושה המשרד לאספקה סדירה של פטימים ועל הוצאת 250 טונות מטילות מהקירור במחירים מוזלים של 2.40 ל"ק"ג. בסיוע הדיון, הוטל על ועדה מצומצמת בהרכב הח"ח: איתן ישראלי, סמנ"כ משרד החקלאות, יהודה כספי, ודוד לוצקי מהרשות, לבוא בקשר עם המשווקים המאורגנים, לשם מימוש הצעת הרשות לקביעת מחיר אחיד וקבוע לעוף.

י"ר הרשות התריעה שאין די בצעדים אלה ופנתה לשר האוצר המסחר והתעשייה בתביעה לסובסידיה נוספת והוולת מחירי העוף והבשר הקפוא לקראת החגים.

בעקבות שיחה זו, קיים השר מגעים עם שר החקלאות, והוב"טחו הוולות נוספות במחירי העוף, וכן לערוך בדיקה נוספת להור"זלת מחירי הבשר הקפוא עפ"י שיטה שתבטיח, כי יהנו הצרכנים, ולא מוכרי הבשר.

י"ר הרשות וצוות עובדי הרשות ביקרו לקראת החגים כסופרמרקטים בשכונות ת"א, כדי לעמוד על סידרי האספקה והשי"רות לציבור. המשלחת ביקרה גם במחסן הבשר ובדקה את התנאים הסניטרים לאיחסון הבשר. סגן הוטרניר הראשי של משרד הברי"אות ציין שהמחסן הנו אחד הטובים במדינה. הרשות פנתה לברית הקואופרציה הצרכנית ולתנובה, לשמש דוגמה לשמירה על המחיר"ים ולדאוג לאספקה סדירה לקראת החגים.

העלאת התעריפים בקואופרטיבים לתחבורה

ועדה הסתדרותית, בראשותו של המזכ"ל, הח' י. בן-אהרון, בחנה את הנושא, והגישה תביעותיה לממשלה.

תוך הסתמכות על ההמלצות הבסיסיות של ועדת קשתי בנדון, תבעה הוועדה:

- א) העלאת התעריפים בכ-20%, בלבד, לעומת ההעלאה ה"אפקטיבית בשיעור של 30%;
- ב) על הממשלה להמשיך בסובסידיות לקואופרטיבים;
- ג) שנוי התעריפים לציבור, בשיעור ממוצע של 20%, יכנס לתוקף במחצית אוקטובר ש.ז. (לאחר החגים), ולא בספטמבר, כפי שתוכנן.

ד) לא יחולו שנויים בתעריפים במשך השנה. ועדת השרים לענייני כלכלה, שדנה בתביעות ההסתדרות, סיכמה:

א) לאשר העלאת מחיר הנסיעה ל"אגד", בשיעור 18.94%, ול"דן" — 22.27%;

ב) הממשלה תתן לקואופרטיבים מענק הדיפעימי, כפיצוי על ההתייקרויות (מאז העלאת המחירים האחרונה) בשיעור: 11.2 מיליון ל"י ל"אגד" ו-2.8 מיליון ל"י ל"דן".

ג) שנוי התעריפים יכנס לתוקף ב-15 באוקטובר ש.ז., כ"בקשת ההסתדרות;

ד) הממשלה תפצה את שני הקואופרטיבים ב-9.4 מיליון ל"י, על דחיית ההפעלה של שנויי התעריפים ל-15 באוקטובר, במקום ראשית ספטמבר, כפי שהובטח להם תחילה.

חברי הוועדה ההסתדרותית היו: עמוס דגני (חבר ועדת קשתי), י. ורשצ'ינה, הלל זיידל, נוהת קצב, יהושע לוי, צבי נתנון ואלי מויאל.

הוועדה הציבורית הערבית לצרכנות בפעולתה

ב-26 באוגוסט נקראה הוועדה הציבורית ליד הרשות לדיון דחוף על המצב בשווקים בכפרים הערבים, בעקבות הפיחות. הח' דוד לוצקי, היועץ הכלכלי של הרשות, הסביר את הרקע למדיניות הכלכלית החדשה ואת הצעדים שיש לנקוט בהם לריסון המחירים ולהגברת התודעה הצרכנית בסקטור הערבי. 4 נציגי משרד המסחר והתעשייה, שהשתתפו בפגישה עפ"י הזמנת הרשות הסבירו את פעולת משרדם בכפרים הערבים וענו לשאלות המשתתפים.

המשתתפים בדיון היו:

מג'דלני — י"ר הועדה מחיפה. נלי קרקבי — ממונה על מחוז הצפון מטעם מועצת הפועלות. פואד ג'ריאס — אגרונום מנצרת. עבלה סבאג — מנהלת בי"ס מחיפה. המשוררת סועד קרמן. כמאל מנצור — יועץ לענייני דרוזים בלשכת נשיא המדינה. חוסני ביאדסי — עתונאי ומורה מבקא אלג'יביה. ספה דיאב — מורה מכפר טייבה. שפיק מנסור — עיתונאי מעוטספיה. אליאס מטר — מורה מחיפה. פומה טויל — פקידה מנצרת. שפיקה בג'אלי — מורה מנצרת.

תביעת חברי הוועדה היו:

1. פירסום המחירים בעיתונות הערבית ובחנויות.
2. הגברת הפיקוח בכפרים הערבים.
3. מינוי פקידי תלונות בחיפה ובנצרת.
4. הסברה ומידע בכפר הערבי על המחירים, והכוונת הציבור הערבי לצרכנות טובה.

הרשות הביאה בפני הממונה על המחירים, תביעות אלו ומשרד המסחר והתעשייה נענה ל-3 התביעות הראשונות, והרשות קיבלה על עצמה את התביעה הרביעית, והיא תוציא פלקטים לציבור ב"שפה הערבית, חוברת בשפה הערבית על המחירים ותיוום פעולות הסברה.

לרשות מגיעות תלונות מכפרים ערבים — ויחד עם משרד ה"מסחר והתעשייה הוגברה הפעילות הצרכנית בסקטור הערבי.

בפגישה לקחה פעיל גם הח' אילנה ערמון, מרכזת לשכת הרשות בחיפה.

דיונים על קניה בתשלומים

מר י. שפירא, שר המשפטים, קבל בלשכתו בתל-אביב את החב' נוזהת קצב, יו"ר הרשות, ואת עו"ד א. לשם, היועץ המשפטי של הרשות, לדיון על האפשרות לרכוש את התביעות, "הסיטוניות" נגד צרכנים, שקנו מוצרים שונים, כגון ספרים, תקליטים וכו' ב-תשלומים, בפני שופט אחד, ובבית משפט אחד.

באותו נושא נפגשו גבי' עדה לבנון, מרכזת הרשות, ועו"ד א. לשם, עם שופט השלום הראשי בתל-אביב, ד"ר א. זליקסון. המצב כיום הוא שהתביעות נגד הצרכנים מוגשות בדרך-כלל בבתי-משפט מרוחקים ממקומות מגוריהם, והצרכנים, שאינם בקי-אים ב, "אותיות הקטנות" של החוק, אינם מופיעים ולא מתנגדים כלל כנגד התביעות ובית-המשפט נאלץ לפסוק לחובתם, בהעד-רם.

הקושי נובע מכך, שבהליכים אורחיים אין בית-המשפט מוס-יך למנות עו"ד שייצג את אחד הצדדים.

הסתייגות מהעלאת שכר-הלימוד

משלחת מטעם הוועדה המרכזת, בראשותו של הח' נתן אלמולינו — יו"ר בתי"ס רשת, "עמל" וחברי הוועדה המרכזית: נוזהת קצב ורפאל בש, נפגשה עם שר החינוך והתרבות וסגנו, והביאה בפניהם את הסתייגות הוועדה המרכזת של ההסתדרות, מהעלאת שכר-הלימוד בבתי"ס התיכוניים, ובמיוחד בשנת 1971, וזאת — על אף הבנתה של ההסתדרות לצרכי משרד החינוך והתרבות.

במידה ויוחלט על העלאת שכר-ל, ביקשה המשלחת לקבוע קריטריונים למתן הנחות, גם למשפחות בעלות הכנסה בינונית, באשר מלכתחילה לא התכוון משרד החינוך והתרבות להכביד על השכבות מעוטות היכולת, אלא להיפך, להרחיב את המעגל של הנוכחים להנחות בקרב השכבות הללו.

ההתנגדות להעלאת שכר-ד בדירות, "עמידר"

החלטת הוועדה המרכזת של ההסתדרות לתבוע מהמשלה ומחברת, "עמידר" לא להעלות השנה את שכר הדירה בדירות "עמידר", הועלתה בסוף השבוע בפגישה בין חברי המשלחת המיו-חדת, בראשותו של צ. נתנזון עם שר השיכון ז. שרף בלשכת השר בתל-אביב.

בפגישה השתתפו מנכ"ל, "עמידר" א. ברק וחברי הוועדה המרכזת נוזהת קצב, א. הראל וי. קיסר, מזכירי מועצות הפועלים א. אלפרט, מ. אריאב, א. שכטר וי. באבילה, אורה אופנהיים מאיגוד העובדים הסוציאליים ועו"ד ש. ברמה.

חברי המשלחת ציינו, שאם תתקבל התביעה לא להעלות את שכר הדירה ב, "עמידר", יבררו חברי הוועדה עם משרד השיכון ועם הנהלת, "עמידר" את קריטריוני העלאת שכר הדירות ב, "עמידר". שר השיכון הודיע כי הוא רשם בפניו את טיעוני חברי המשלחת

ההסתדרות, הוא יעביר אותם למוסדות הממשלתיים הנוגעים בדבר, לשם דיון.

עם סגירת, "האגרת" בדפוס נתבררנו, כי משרד, "השיכון" החליט להקפיא את גובה שכר-הדירה עד לסוף שנה זו.

תלונות נגד מפיצי תקליטים

ללימוד שפות וספרים

לאחרונה נתרבו התלונות על סוכנים המתדפקים מדלת לדלת ומציעים למכירה תקליטים ללימוד שפות וללימוד השפה האנגלית, הסוכנים מרכזים את עיקר פעילותם בשכונות עוני ובפרכי-רים, ומנסים להפיץ תועלת מאי התמצאותם של התושבים, בנדון. לפענת המתלוננים, מציעים הסוכנים את עצמם משליחי בית-הספר בו לומדים הילדים, או אף כאנשי משרד החינוך והתרבות. הם מודיעים להורים, כי רק התקליטים והספרים הללו יושעו את ילדיהם ממשלון כלימודיהם, ומשכנעים אותם להתום על הת-חייבויות כספיות ניכרות. הסוכנים מבטיחים לחזור לאחר ימים מספר ולקחת את, "סחורתם" בחזרה, אם הקונים יתחרטו על ה-רכישה, אך ההכמחה, לדברי המתלוננים, לא מומשה. הרשות פנתה למשרד החינוך והתרבות כבקשה שיתערב בדבר.

תלמידי סמינר בינלאומי לצרכנות

מבקרים ברשות

תלמידי סמינר בינלאומי מארצות אפריקה ואסיה, לנושא הקו-אופרציה והצרכנות, שהתקיים בישראל — ביקרו בוועד"פ ונתקבלו ע"י נציגי הרשות.

הח"ח: בלה טל ורוד לוצקי הירצו בפניהם על בעיות הצרכנות בישראל ועל תרומתה של ההסתדרות לנושא זה. התלמידים בקרו גם במטבח הנסיוני של מועצת הפועלות.

ביצים מאוסמות ראויות למאכל

אנו מקיימים כירורים עם מועצת הלול כדי להבטיח, כי הביצים המשווקות ממחסני הקירור התיינה טריות, ככל האפשר.

כל ביצה היוצאת לשיווק נכדקת ע"י "עו"ד אלקטרונית ומוח-תמת במלה, "ישראל".

ביצים מהקירור יש להחזיק במקרר ביתי ולהשתמש בהן תוך שבוע אחד, בלבד.

ועדה לבעיות האריות הבלתי חוזרות

הוועדה הבינמוסדית ממשיכה בדיוניה. הח' שלום כהן מיוצג בוועדה מטעם הרשות.

איך להאכיל את המשפחה במחירים של היום

מאת עדה מעוז

המדור לכלכלת-בית, משרד החקלאות

דגים

שווי-ערך לבשר, כמספיקי הלבון וויטמינים. בהשוואה לבשר הם דליי-קלוריות ומתאימים לרוצים לרזות. תחום המחירים רחב בין הסוגים הזולים והיקרים יותר. נציין את הזולים יותר:

בקלה לא פרום — (עבודת הניקוי קטנה ביותר והפחת מינימלי!)

פילה באריזת 1 ק"צ — (זול מאשר באריזות הקטנות). קרפיון — הגם שהוא יקר יותר (עקב הפיחות) עדיין זול מארוחת בשר. אפשר להכין מיגוון רחב של תבשילי דגים בטיגון, באפיה, בצלייה ובבישול.

ירקות ופירות

סגלי לעצמך בשעת הקנייה עקרונות אחדים:

קניית פרי וירקות בעונתם — כאשר איכותם התזונתית היא בשיאה ומחירים נמוך, יחסית. אין צורך לקנות דווקא את הפרי הגדול ביותר — כי גם מחירו יותר גבוה. הפרי הקטן טעים באותה מידה והסכנוני בשימוש (בעיקר ליל"דים).

ירקות לסלטים ולבישול — אין צורך בסוגים היקרים ביותר.

למרות הערך התזונתי הרב של הפרי והירק — אין צורך להגיסם בצריכתם, שהרי אנו מקבלים את כמות הוויט"מינים הדרושה לנו, גם מכמות קטנה של פרי וירק. כדאי לזכור, כי קיימים הבדלי מחירים ניכרים לפי מקומות הקנייה: השוק תמיד זול יותר, ואפשר להכניס קנייה גדולה אחת לשבוע.

מזונות מוכנים

— כיום נוטים להרבות בקניית מזונות מוכנים וחצי-מוכנים, כגון — שימורים, מזון קפוא, מזונות מיובשים, עוגות ודברי מאפה; — הגם שקנייה בדרך זו כרוכה ברמת חיים שנועדה להקל על עקרת-הבית — חשוב לזכור, כי הקלה זו טעונה תשלום נוסף. ומכאן שכדאי למעט בקנייתם כאשר מתכוונים לחסוך בתקציב המזון ולהקדיש, לעומת זאת, יותר זמן, מחשבה ודמיון להכנתם בבית.

כל המשפחות בישראל עומדות כיום בפני בעייה קשה — כיצד להתמודד עם עליית מחירי המזון, בלי להוריד את רמת התזונה המשפחתית, ובלי להוציא את כל תקציבן על מזון בלבד.

קודם כל צריך לדעת:

המזון היקר ביותר איננו בהכרח גם הטוב ביותר, ויפסיך אפשר לחסוך בהוצאות מזון, ולהמשיך עם זאת להגיש למשפחה ארוחות משביעות, מזיגות וטעימות.

בשר

לקניית בשר אנו מוציאים חלק נכבד ביותר מהתקציב שנועד למזון, ולכן מחזיפה כיום בעיית הבשר עם עליית המחירים התלולה.

כיצד נוכל, איפוא, להסתדר עם המחירים החדשים?

א. תזונת המשפחה לא תיפגע כאשר תוגש פעמיים בשבוע ארוחת דגים, או ארוחה צמחונית.

ב. אפשרי לקנות סוגי בשר פחות יקרים עפ"י הסדר הבא:

מטילות, שמחירן זול יותר מעופות, מתאימות לבישול מרק, ולמאכלים מבשר קצוץ.

הורו — חלקים תחונניים, כנפיים, צוואר; החלקים התחוננים מתאימים לצלי, לגולש, לקציצות וגם לאומצות (סטייק). הכנפים טובות למרק, לרגל קרושה, לפריקסה ואילו הצוואר — למילוי.

בשר בקר קפוא — החלקים הזולים כמו: חזה, קשתית (שפונדרה) — מתאימים לבישול, לבשר כבוש, לקציצות ולצלי.

חזה-הודו — זול יותר לקנותו בשלימות, ולא פרום; את חלקי הלאוי ("תלתלים") אפשר לטחון.

פטימים — כדאי יותר לקנות את הגדולים בהם — המתחלקים למספר מנות רב יותר, ועשויים לגוון את התבשילים.

ג. כדאי להרבות בתבשילים מבשר טחון — המהווה מנה בשרית זולה, יחסית, שהרי אפשר להשתמש בחלקי בשר זולים ולהוסיף ביצים וירקות — המקטינים את כמות הבשר הנדרשת למנה.

תיק התלוונות

מדור התלוונות

לשכת התלוונות על הפקעות מחירים, שנפתחה ע"י הרשות מיד לאחר הכרות הפיחות, קיבלה במשך השבועיים הראשונים, בלבד, 200 תלוונות ומעלה, על הפקעות מחירים. התלוונות התייחסו לתחומים שונים, כגון:

הזמנת מוצרים בריי-קיימא לפני הפיחות, ודרישה לתוספת מחיר עם מסירתם לקונה; הפקעות מחירים על מוצרי חשמל, שיעורי נהיגה, מכולת, קונדיטוריות, שרותי צילום, העלאת תשלומים בגני ילדים פרטיים, מכוניות, כרטיסי טיסה והפלגה.

כן נתקבלו תלוונות על הפקעות מחירי דירות, העלאות מחירים במסעדות ובתי-מלון.

לפי הסדר עם משרד השיכון, תקבל הרשות תלוונות על הפקעת מחירי הדירות.

קנסות

750 ל"י קנס למפקיע מחיר קופסת סיגריות

בית משפט השלום באשקלון הטיל קנס של 750 לירות על אליאל מתתיהו, בעל בית קפה ברחוב צה"ל 5, שמכר קופסת סיגריות ב"1.65 לירות בעוד שעל הקופסה היה רשום מחיר של 1.45 לירות.

הנאשם, שהגן על עצמו, טען, כי העלה את מחיר הקופסה כיוון שמכר אותה בשבת. לפי דעתו מותר לו להעלות את המחיר, כי, "גם שכיר מקבל תוספת עבור עבודתו ביום מנוחה..."

אולם השופט לא קיבל טיעון זה וקנס את בעל בית-הקפה.

התלוונה הוגשה ע"י נציג היועץ המשפטי של משרד המסחר ו- התעשייה ע"ד גרשון יודקובסקי, בעקבות תלונת אזרח. "מעריב"

צרכן נכבד,

בכל מקרה של הפקעה, מעל המחירים ה-
מכסימליים הנ"ל — התלונן!

מחירים (סוף מעמ' 12)		
אג' 86	1000 גרם	סוכר לבן, בשקית
אג' 80	1000 גרם	סוכר לבן, בתפוזרת
אג' 45	200 מ"ל	שמנת קפה בקבוק
אג' 71-70	580 גרם	שמן סויה
ל"י 1.32	920 גרם	שמן סויה בקבוק
ל"י 3.90	3 ק"ג	שמן סויה פחית
ל"י 6.48	4 1/2 ק"ג	שמן סויה פחית
אג' 93	580 גרם	שמן ויטאול בקבוק
ל"י 1.68	920 גרם	שמן ויטאול בקבוק

מחירים

רשימת מיצרכים שנקבעו להם מחירי מכסימום לצרכן

המחיר לצרכן	מידה או משקל	המחיר
אג' 18	מעל 65 גרם	ביצה
אג' 17	מעל 60 ועד 65 גרם	
אג' 16	מעל 55 ועד 60 גרם	
אג' 14	מעל 50 ועד 55 גרם	
אג' 12	מעל 45 ועד 50 גרם	
אג' 11	מעל 40 ועד 45 גרם	
אג' 10	מעל 30 ועד 40 גרם	
אג' 350	1000 גרם	דג קרפיון
אג' 75	חבילת 100 גרם	חמאה
ל"י 1.40	חבילה 200 גרם	חמאה מלוחה
אג' 32	1/2 ליטר	חלב מפוסטר
אג' 48	600 מ"ל	חלב מעוקר בקבוק
אג' 65	910 מ"ל	חלב מעוקר בקבוק
אג' 44	600 מ"ל	חלב מעוקר דל-שומן בקבוק
אג' 21	200 מ"ל	חלב קקאו מפוסטר שקית
אג' 76	910 מ"ל	חלב קקאו מעוקר בקבוק
אג' 57	600 מ"ל	חלב קקאו מעוקר בקבוק
אג' 30	200 מ"ל	חלב קקאו מעוקר בקבוק
אג' 35	200 מ"ל	חלב קפה מעוקר בקבוק
אג' 38	1000 גרם	לחם כהה (אחיד)
אג' 32	750 גרם	לחם כהה (אחיד)
אג' 35	750 גרם	לחם לבן
אג' 22	250 גרם	לחם לבן
אג' 40	500 גרם	חלה עגולה או קלועה
אג' 9	60 גרם	לחמניה
אג' 37	500 גרם	לחם כמון (קימל)
אג' 37	500 גרם	לחם שיפון
אג' 32	200 גרם	מרגרינה
אג' 32	חבילה 200 גרם	מרגרינה לאפיה
אג' 51	בגביע 250 גרם	מרגרינה רגילה
אג' 42	חבילה 200 גרם	חלבונה
אג' 58	בגביע 250 גרם	חלבונה עדינה
אג' 32	חבילה 200 גרם	מרגרינה בלובנד
אג' 32	חבילה 200 גרם	מרגרינה בלי מלח
אג' 51	בגביע 200 גרם	מרגרינה בלובנד
אג' 46	בגביע 250 גרם	מרגרינה קלוריינה
אג' 34	חבילה 200 גרם	מרגרינה אפיקל
אג' 42	חבילה 200 גרם	מרגרינה גולדבנד
אג' 58	בגביע 250 גרם	מרגרינה גולדבנד

תגובות

מתוך העתונות

להלן מספר ידיעות בנושאים שונים הנוגעים לצרכנים -
לידיעתכם.

צו אוסר העלאת מחיר שעורי נהיגה

ושרותי מוסך

צו בדבר איסור העלאת מחירי מצרכים ושרותים ב"תחבורה, נחתם על-ידי שר התחבורה, מר שמעון פרס. דובר משרד התחבורה, מציון, כי צו זה אוסר העלאת מחירי רכב, רכב מנועי, מוצרי תעבורה ושרותי תחבורה, בתוספת במחיר העולה על המחיר היציב, אלא ע"פ היתר לפי התקנות.

בהתאם לצו אסורים להעלאה השרותים הבאים: שעורי נהיגה בבתי-ספר לנהיגה, כל מלאכה, עבודה ושרות הניתנים במוסכים ותחנות שרות ומפעלים לכלי רכב, התקנת והרכבה של מונה במוניות ושרותי הפצתם, השכרת רכב פרטי לנהיגה עצמית, הובלת סוור ברכב פרטי, הובלת מטענים והסעת נוסעים ברכב מסחרי, גרירה וחילוץ של רכב, נסיעות סוור ותיוור ונסיעה מיוחדת באוטובוסים ציבוריים או אוטובוסים פרטיים.

כממונה על המחירים וביצוע הצו מינה שר התחבורה את מר יוסף באהר, המשנה למנכ"ל משרד התחבורה. כן מינה השר ועדה מיעצת למונה על המחירים והברים בה ישראל הלמן, יהודה תמרי, עזרא קמא ואליקים ארבל. ידיעות אחרונות, 2.9.71.

תעריפי הדואר לחו"ל יתייקרו

ב-10 אחוזים

תעריפי הדואר בדרכי הים והאוויר לחוץ-לארץ יעלו בשעור של כ-10 אחוזים ב-1 באוקטובר השנה. זאת איש"וה אתמול ועדת-הכספים של הכנסת.

שינוי זה בא לכסות את הפער שנוצר עקב הפיחות, ל'כיסוי אותו חלק של הוצאות השירות המשולם במטבע זר בעבור ההובלה לחו"ל.

החל ב-1.10.71 יהיה תעריף מכתב בדואר-אוויר לאי"רופה (עד 10 גרם) 55 אגורות, לאמריקה 95 אגורות. אגרות-אוויר לאירופה 45 אגורות ואגרות-אוויר לאמריקה 55 אגרות. מכתב בדואר ימי יעלה 45 אגורות.

הודעת רשות השידור בדבר החזרת

תשלומים (אגרות טלוויזיה)

על פי חוק החזרת תשלומים (אגרות טלוויזיה) תשל"א -- 1971 ותקנות החזרת תשלומים (אגרות טלוויזיה) תשל"א -- 1971, מודיעה רשות השידור כי בימים אלה נשלח אל מי ששלמו אגרות טלוויזיה, לשנים 68-1965 או חלק בהן, המחאות להחזר התשלומים.

לגזירות הקהל יוצגו רשימות הזכאים להחזר התשלומים לשנים 68-1965 בשעות העבודה במקומות אלה:

בירושלים: מחלקת הגבייה של רשות השידור, רח' השני 1; מחלקת הכספים של רשות השידור, רח' הלני המלכה 9.

בתל-אביב: סניף מחלקת הגבייה ברחוב פרץ מס' 1, משרדי רשות השידור, הקריה.

בחיפה: סניף מחלקת הגבייה, רח' העצמאות מס' 39 משרדי רשות השידור, רח' בצלאל 21.

* כל הטוען כי שילם את האגרה בשנים 68-1965 ושמו לא נכלל ברשימה, רשאי לפנות למנהל מחלקת הגבייה בירושלים ולבקש לכלול את שמו ברשימה וזאת על סמך קבלות או ראיות אחרות שיציג.

* דחה מנהל מחלקת הגבייה בקשה לכלול שמו של אדם ברשימה רשאי המבקש להשיג על כך בפני המנהל הכללי של רשות השידור וההשגה תיבדק עד ליום י"ב בחשון תשל"ב (31.10.71).

מקריב, 1.9.71

אפשרה העלאת מחירים במסעדות

הסדר בדבר מחירים בבתי-אוכל ומסעדות ה"מאורגנים באיגוד הארצי למסחר, הושג ביום ששי בין נציגי האיגוד לבין הממונה על המחירים.

בהתאם להסדר יורשו בתי האוכל להעלות את המחירים בגבולות הבאים: מחיר מנת דג טרי יעלה עד 7%. מחיר מנת בשר (טרי, קפוא, עוף והודו) עד 8%. שאר מנות האוכל יועלו בלא יותר מ-5%.

מחירי משקאות קלים מכל הסוגים ומשקאות חריפים מתוצרת הארץ ישארו ללא שינוי.

לגבי מחירי הכריכים מבשר או נקניק הנמכרים במזנונים ובקיוסקים הותרה העלאה של עד 10%.

האיגוד הארצי למסחר פנה בקריאה לבעלי בתי-האוכל לנהוג גם במסגרת המוסכמת בהתאפקות ובריסון. כמו כן פנה האיגוד לבתי-האוכל הבלתי מאורגנים בקריאה למלא אחר הוראות הסדר זה.

הארץ, 2.9.71

צו בדבר מחירים מקסימליים לשירותי בתי-מלון הי נגבים מתיירים או מישראלים, יפורסם כימים הקרובים ב"רשומות" כחתימת שר התיירות מ. קול.

דובר משרד התיירות הסביר כי המדובר בצו שתוקפו יהיה מכוח התקנות לשעת חירום שאושרו על-ידי הממשלה בעקבות שינוי שער המטבע, והוק הפיקוח על מיצרכים ושירותים משנת 1957. תוקף הצו יהיה למפרע, מיום 22 באוגוסט השנה. אם יתברר, כי שולם בעד שירות מחיר העולה על המותר לפי צו זה — יהיה משרד התיירות רשאי להורות לבעל המלון על החזרת ההפרש. את העוברים על הצו ניתן יהיה להעמיד למשפט פלילי.

ביחס לאורחים ישראלים בבתי-המלון בארץ קובע הצו, כי אין לגבות יותר מן 'המחיר היציב', היינו המחירים שהיו מקובלים עד 15 באוגוסט השנה, אלא אם משרד הדי תיירות יאשר למלון מחיר אחר. מחירים עונתיים מקובלים, כגון המחירים המיוחדים לתקופת החגים הקרובה, יהיו אף הם טעונים אישור מיוחד של משרד התיירות.

לגבי תיירים תישמר יציבות המחירים בדולרים, לפי התעריף הקודם, עד 1 בנובמבר השנה. פירוש הדבר, כי בלירות ישראליות יוכל המלון לגבות תוספת בשיעור 20 אחוז על המחיר שהיה מקובל עד 15 באוגוסט, או על ה- העריפים לשנת 1971/72 שפורסמו בזמנם על-ידי התאחדות בתי המלון.

לגבי המחירים בעונת החורף (מ'1 בנובמבר השנה עד 29 בפברואר 1972) ניתן יהיה לגבות תוספת כנ"ל בשיעור 15 אחוז בלבד. משמעות הוראה זו, כי המחירים לתיירים בעונת החורף יהיו זולים ב-5 אחוזים לעומת ה- חורף הקודם.

דבר", 2.9.71

משקאות קלים

— מקובלים במשפחה הישראלית במידה רבה, עקב הפרסומת המתמדת וההתחרות בין חברות-הייצור. כדאי לתת את הדעת ולחשב, כמה כסף מקדישה ה- משפחה להוצאה זו. כדאי גם להשוות זאת למחיר משקאות הנעשים בקלות בבית, ממיצים ממותקים (סירופים) הנמ- הלים במים קרים או בסודה. יתר-עליכן; המשקאות הקלים מכילים הרבה סוכר ואינם מסייעים להרזייה.

מוצרי-החלב

- הם רבים ותחום מחיריהם רחב. המחירים נקבעים על-פי גורמים אחדים:
- 1. סוג החלב — גבינה מחלב-צאן, יקרה יותר.
- 2. סוג הגבינה — גבינות רכות זולות מקשות.
- 3. אחוז השומן — ככל שעולה אחוז השומן — ה- גבינה יקרה יותר.
- 4. האריזה — גבינה ארוזה יקרה מגבינה במשקל; גם אריזה קטנה מייקרת את המוצר.
- 5. הייצור — המחירים שונים לפי היצרנים — אפילו כשמדובר באותו סוג גבינה.
- מבחינה תזונתית אפשר להסתפק בסוגים הזולים — הגם שבין הסוגים המשובחים אפשר למצוא גבינות לא יקרות, הטעימות לא פחות.
- חמאה וזרגרניה — החמאה יקרה פי חמש מזרגרניה. אולם לא כל אחד יודע כי ערכן התזונתי שווה, שהרי ה- זרגרניה מועשרת בוויטמינים A ו-D המצויים בחמאה. הסוכן בסעיף זה הוא, איפוא; רווח נקי.

ל ח מ

מבחינת הערך התזונתי והמחיר — הלחם הכהה (אמיד) — הטוב ביותר. נוכל להסוך בסעיף זה כאשר נקציץ בכמות הלחמניות, היקרות יחסית, פי שלושה מכל סוגי הלחם האחרים.

אירוח — סעיף הוצאה שאפשר בקלות לחסוך בו. כדאי לתת את הדעת האם הדרישות החברתיות לכיבוד ראוותני, אינן שקולות כנגד הדרישות המשפחתיות לרמת חיים נאותה; שהרי רמת האירוח לא תיפגע כאשר נכבד את אורחינו לפי מתכונת האכילה של המשפחה. תיכנן הקניות, ידע ודמיון במלאכת הכנת המזון — יסייעו לעקרת הבית באיזון תקציבה, ובהגשת ארוחה מגוונת לכני משפחתה.

מן הנעשה בסניפים

דימונה בפעילותה

לשם הרחבת הפעילות, מינתה מועצת פועלי דימונה את החב' דבורה דרור כרכזת במשרה מלאה לפעילות הצרכנות במקום. בראש הלשכה בדימונה עומד הח' כהן דוד — יו"ר ועד עובדי הכור האטומי.

הגברת הפעילות בחדרה

נושא ההתייקרות והפיחות הועלה לדיון מיוחד בישיבת המלי"א של מועצת הפועלים, ביום 13.9.71.

לאור ההרדה למצב הקיים בחדרה בנדון, הוחלט להגביר את פעילות הלשכה לצרכנות במקום, ולתבוע מהממשלה וההסתדרות ריסון המחירים ותשלום מלוא-תוספת היוקר לעובדים.

על פעולות הלשכה דיווח הח' אוקון, יו"ר הלשכה. מטעם הרשות השתתף הח' דוד לוצקי, שהרצה על משמעות התכנית הכלכלית החדשה והשלכותיה על הצרכן.

ניהל את הדיון מזכיר המועצה, הח' אשתרי.

ערב הסברה בעכו

הלשכה הצבורית לצרכנות וסניף ארגון אמהות עובדות ב-מקום, ערכו ערב הסברה, ב-14.9.71, על המדיניות הכלכלית החדשה וההתייקרות.

הועלו טענות נגד סדרי השיווק והפיקוח הרופף על המחירים.

הציבור נקרא לעירנות לגבי המתרחש בשווקים.

מטעם הרשות השתתפה החב' חגינה גל, שהסבירה את הרקע למצב ועל הדרכים לריסון הפקעות מחירים והונאת הציבור.

סקר מחירים ב-40 סניפים

הרשות מבצעת סקר מחירים ב-40 ישובים, ע"י 500 משקיפים מבין הלשכות הציבוריות במקומות.

הודעה לציבור הצרכנים

קבלת קהל בלשכת התלונות

בימים ב', ד', ה',

בשעות 9.00—13.00

בימים ב', ה', גם בשעות 16.00—18.00

ייעוץ משפטי — בימי ב', ד',

ביום ב' גם בשעות 16.00—18.00

ו-16.00—18.00

תלונות בכתב נא לשלוח לפי הכתובת:

הרשות המרכזית לצרכנות

הועד הפועל, רחוב ארלוזורוב, 93, ת"א.

הטלפון הישיר של הרשות — 268-369

